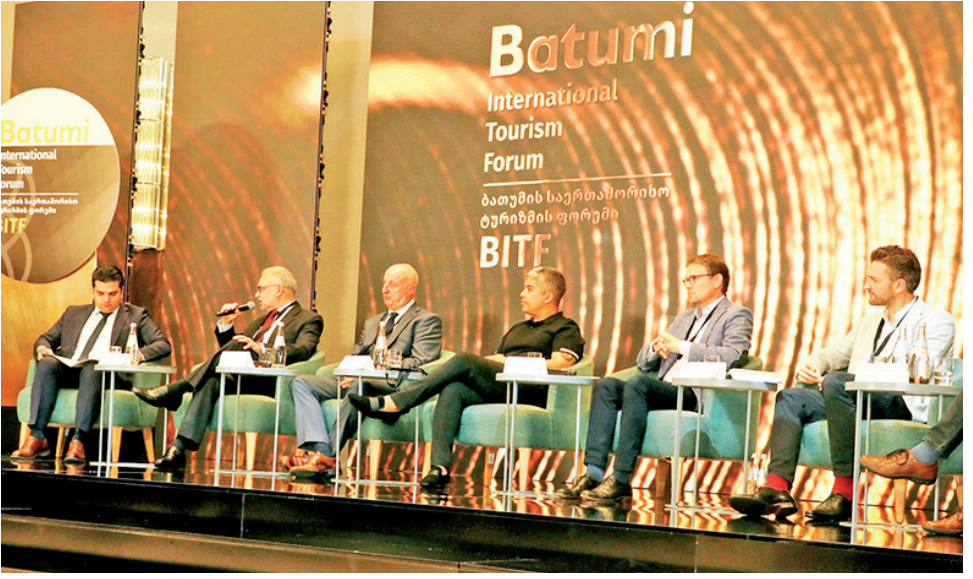

გაეროს ეროვნული სააგენტოს აჭარის პირობათადაცხადებით მოსახლეობის მდგომარეობის შესახებ

დღეს მოსალოდნელია ცვალებადი მოდერული ღრუბლოვანი, უნალექო, ცვალებადი მიმართულების ქარი - 10-15 მეტრი წამში, ტემპერატურა სანაპირო რაიონებში - 25-30, შიდა-მთიან რაიონებში - 23-28 გრადუსი სითბო. ზღვის წყლის ტემპერატურა 24 გრადუსია, ატმოსფერული წნევა - 762 მილიმეტრი.
მომდევნო 2 დღეს ზოგან მოსალოდნელია ხანმოკლე წვიმა.

ტურიზმის საერთაშორისო ფორუმი – ბათუმში

ბათუმში „World Travel Awards“-ის ევროპის დაჯილდოების ცერემონიაზე ერთი დღით ადრე, ტურიზმის საერთაშორისო ფორუმს უმასპინძლა. ღონისძიების ფარგლებში, მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნიდან ტურიზმის სფეროს ექსპერტებმა, ინდუსტრიის წამყვანმა სპეციალისტებმა და მათგანობრივ უწყებების წარმომადგენლებმა მდგრადი ტურიზმის განვითარებისა და ინოვაციური მარკეტინგული სტრატეგიების მიმართულებით ისაუბრეს.

ბანელურ სესიას, რომელზეც საერთაშორისო მედიასაშუალებების EURONEWS-ის, Wanderlust Travel Media-ის, Emerging Europe-ის, EARTHPIX-ის ხელმძღვანელი პირები შიბრაალტარის ტურიზმის საბჭოს აღმასრულებელ დირექტორთან ერთად ფორუმის მთავარ თემებს განიხილავდნენ, აჭარის ფინანსთა და ეკონომიკის მინისტრი ჯაბა ფუტკარაძე უძღვებოდა.

„Visit Batumi“, როგორც ევროპის წამყვანი ოთხი სეზონის ტურისტული დანიშნულება - ამ მიმართულებით სტუმრების სთვის სპეციალური პრეზენტაცია გამართა აჭარის ტურიზმის დეპარტამენტის ხელმძღვანელმა თინათინ ზოიძემ და სტუმრებს რეგიონის მრავალფეროვან ტურისტულ პოტენციალზე, სერვისებსა და შესაძლებლობებზე ესაუბრა.

მომადგენლები. გაიმართა ძალიან საინტერესო ფორუმი, რომლის ფარგლებშიც ვიმსჯელებთ ისეთ საკითხზე, როგორცაა ტურიზმის მდგრადი განვითარების ტენდენციები მთელ მსოფლიოში და წამყვან ტურისტულ დესტინაციებზე. იყო საკითხები განახლებულ და ინოვაციურ მარკეტინგულ სტრატეგიებზე, აღინიშნა, რომ ბათუმს აქვს პოტენციალი, იყოს 4 სეზონის წამყვანი ტურისტული მიმართულება. დარწმუნებული ვარ, მსოფლიო ტურიზმის ევროპის გალა დაჯილდოებას, ტურიზმის სექტორთან ერთად, ღირსეულად ვუმასპინძლებთ, - გვითხრა აჭარის ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტის უფროსმა თინათინ ზოიძემ.

არის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიყვაძე ესწრებოდა. რეგიონის პირველი პირი სტუმრებს სიტყვით მიესალმა და აღნიშნა, რომ ის სტრატეგია, რომელიც აჭარას, ტურიზმის მიმართულებით აქვს, წარმატებით ხორციელდება.

„ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ევროპის გალა ღონისძიების ფინალი ბათუმში იმართება. ერთი დღით ადრე, საერთაშორისო ტურიზმის ფორუმს ვმასპინძლობთ, რომელშიც 20-ზე მეტი ქვეყნის წარმომადგენელი მონაწილეობდა. ბათუმში ტრადიციად იქცა საერთაშორისო კონფერენციების, ღონისძიებების გამართვა. ეს, ერთი მხრივ, ეხმარება ტურიზმის განვითარებას და ჩვენს რეგიონს, ქაღალქს ოთხივე სეზონზე აძლევს დატვირთვას.

წლებადელი საზაფხულო ტურისტული სეზონი, შეიძლება ითქვას, წარმატებულია და ამბიციურ ნოტაზე ვხვდებით. ეს ღონისძიებაც მოწმობს, რომ ბათუმი რჩება როგორც ევროპის, ასევე მსოფლიოს ყურადღების ცენტრში. რა თქმა უნდა, გეგმა, რომელიც გვქონდა ტურისტულ ნაკადთან დაკავშირებით, არის შესრულებული. ვგაქვს ზრდა ყველა მიმართულებით. ძალიან ძლიერია დინამიკა როგორც ტურისტული ნაკადების მხრივ, ასევე შემოსავლების. დარწმუნებული ვარ, რომ შემდეგ წლებში გავაგრძელებთ გრძელვადიან სარგებელზე მორგებულ ტურიზმის მშენებლობას“ - გვითხრა აჭარის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიყვაძემ.

ქართული დელეგაცია – ზალცბურგის მე-19 ევროპულ სამიტზე

აჭარის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე დავით გაბაიძემ ზალცბურგის მე-19 ევროპულ სამიტში მიიღო მონაწილეობა, რომელიც ავსტრიის კანცლერის პატრონაჟითა და ევროპის რეგიონთა ინსტიტუტის (IRE) ორგანიზებით მიმდინარეობს. ამ ინფორმაციას აჭარის საკანონმდებლო ორგანოს მასმედიასა და საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტი ავრცელებს.

საერთაშორისო ფორუმს, საკანონმდებლო ორგანოს თავმჯდომარესთან ერთად, საფინანსო-საბიუჯეტო და ეკონომიკურ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე მარინე გვიანიძე, აჭარის სოფლის მეურნეობის მინისტრი ზაზა შავაძე, განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის მოადგილე ზაურ ახვლედიანი ესწრებოდნენ. ქართული დელეგაცია ზალცბურგში IRE-ს პრეზიდენტ ფრანც შაუსბერგერის მიწვევით იმყოფებოდა.

სამიტამდე, დელეგაციის წევრებმა ევროპის რეგიონთა ინსტიტუტის გენერალურ ასამბლეაზე, IRE-ს მიერ გაწეული საქმიანობის (მათ შორის - ფინანსური) ანგარიში მოისმინეს.

სამიტის გახსნამდე, მონაწილეებს საშუალება ჰქონდათ, გასცნობოდნენ საინფორმაციო მასალებს აჭარის შესახებ, რომლებშიც უმაღლესი საბჭო წარმოდგენილია როგორც ღია მიმართულების თვალსაჩინო მაგალითი.

ევროპული სამიტის პირველ დღეს მთავარი მოხსენებით ავსტრიის კანცლერი კარლ ნეშაძერი წარსდგა.

დავით გაბაიძემ, დელეგაციის წევრებთან ერთად, შეხვედრები გამართა ევროპული სტრუქტურების ოფიციალურ პირებთან და რეგიონულ ლიდერებთან. ვიზიტის ფარგლებში იგი შეხვდა ევროკომისარ იოჰანეს ჰანსს, რომელიც სამიტის მეორე დღეს მთავარი მოხსენებით წარსდგა.

დელეგაციის წევრებმა აჭარის უმაღლესი საბჭოსა და ზალცბურგის ლანდტაგის თანამშრომლობის პერსპექტივები განიხილეს ლანდტაგის პრეზიდენტ ბრიჯიტა პალლაუფთან გამართულ შეხვედრაზე.

ყურადღება გამახვილდა ღია მიმართულებისა და გამჭვირვალობის მიმართულებით საკანონმდებლო ორგანოების გამოცდილებაზე. აღინიშნა, რომ ამ მხრივ ორივე ინსტიტუტია რეგიონული და ქვეყნის მასშტაბით ლიდერობს, რაც თანამშრომლობის ინტერესს და შესაძლებლობებს კიდევ უფრო ზრდის.

საუბარი შეეხო რეგიონული თანამშრომლობის საკითხებსა და პერსპექტივებს. ამასთან, დავით გაბაიძემ, ლანდტაგის დელეგაცია 2024 წელს ბათუმში დაგეგმილ რეგიონული პარლამენტების კონფერენციაზე მოიწვია, რომელიც უმაღლესი საბჭოს ინიციატივითა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მხარდაჭერით გაიმართება.

დელეგაციის წევრებმა დაათვალიერეს ზალცბურგის სასოფლო-სამეურნეო პროფესიული სკოლა.

ISSN 2720-8702
9 772720 870003

გამოინერეთ გაზეთი «აჭარა»!

ვისაც სურს მიიღოს მაქსიმალურად ზუსტი ინფორმაცია და ობიექტური ანალიზი არა მარტო ჩვენი რეგიონის, სრულიად საქართველოს პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ცხოვრების მთავარი მოვლენების შესახებ, შესაბამისი თხოვნით მიმართოს სადისტრიბუციო ორგანიზაციას «ბათუმი ექსპრესი» (ქ. ბათუმი, ჭავჭავაძის ქ. №90, ტელ: 555 86 12 21). მისი დახმარებით თქვენს მისამართზე მიიღებთ გაზეთ «აჭარის» ყოველ მომდევნო ნომერს.

გამოიწერეთ და ითანამშრომლეთ გაზეთ «აჭარასთან!» ჩვენთვის ძვირფასია თითოეული თქვენგანის აზრი! წამოჭრილი პრობლემების შემთხვევაში დაგვიკავშირდით: 577 20 43 55.

აჭარის მთავრობის თავმჯდომარემ მიმდინარე და განხორციელებულ პროექტებზე ისაუბრა

ღარონა ბაბაიძე 514 22 22 80

აჭარის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიჟვაძემ მთავრობის სხდომაზე, დღის წესრიგით გათვალისწინებული საკითხების განხილვამდე განცხადება გააკეთა. მან აქცენტი მსოფლიო ტურიზმის დაჯილდოების ღონისძიებასა და ტურიზმის საერთაშორისო ფორუმზე გააკეთა, რომელიც ბათუმში 28-29 სექტემბერს გაიმართება. ასევე, შეაჯამა საზღვაო ტურისტული სეზონი

აჭარის ექსპოზიცი მუნიციპალიტეტში მიმდინარეობს უპრეცედენტო რაოდენობის საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურის შექმნა, იქნება ეს ბაღი, სკოლა, კოლეჯი თუ უნივერსიტეტი. ყოველწლიურად ბათუმში, აჭარას ემატება ახალი თანამედროვე სტანდარტის საგანმანათლებლო სივრცეები და აქვე აღვნიშნავ, რომ არც ერთი სკოლის მშენებლობა არ განხორციელდება წინა ხელისუფლების დროს ბათუმში. მიმდინარეობს 90-მდე სკოლის მშენებლობა-რეაბილიტაცია აჭარის ყველა მუნიციპალიტეტში. მხოლოდ 2022-2023 სასწავლო წელს 7 ახალი სკოლა შეიქმნა აჭარას და 15 000 მოსწავლისთვის გაუმჯობესდა სასწავლო გარემო. ბათუმის განათლებისა და მეცნიერების ქალაქში უკვე ფუნქციონირებს ფიზიკა-მათემატიკის პროფილის ახალი სკოლა. განათლების ქალაქში 560 სტუდენტზე გათვლილი კოლეჯი „ბლექსის“ ახალი სასწავლო კორპუსის მშენებლობა დაიწყო. იწყება 1000 სტუდენტზე გათვლილი ახალი საცხოვრებელი კამპუსის მშენებლობა. ჩვენი ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიმართულება საზღვარგარეთ განათლების მიღების ხელშეწყობაა. აჭარის მთავრობის მხარდაჭერით, ასობით სტუდენტის სწავლა დაფინანსდა

რიენტებისთვის. ასევე, ბაღების მიმართულებით გვაქვს გარდამტეხი სიახლეები. აჭართული ოცნების ხელისუფლებაში ყოფნის პერიოდში, მხოლოდ აჭარაში აშენდა 58 ბაღი, მაშინ როცა „ნაციონალების“ დროს აჭარაში მხოლოდ 2 ბაღი აშენდა.

მივიღეთ გადაწყვეტილება, ბათუმის „დინამოს“ ხელშეწყობის მიზნით, ბათუმის ცენტრალური საფეხბურთო სტადიონით სარგებლობას გუნდი უსასყიდლოდ შეძლებს.

აჭარას წარმატებული საზღვაო ტურისტული სეზონი ჰქონდა. მუდმივად გვაქვს ვიზიტიორთა მზარდი სტატისტიკა. ამ ეტაპზე არსებული მონაცემებით, აჭარის რეგიონში განხორციელებული ვიზიტების რაოდენობა 2 მილიონს აღემატება, რაც გულისხმობს, რომ 2022 წელთან შედარებით ვიზიტების რაოდენობა გაზარდოდა 46.3%-ით, ხოლო 2019 წელთან შედარებით ვიზიტები რეგიონში გაზარდილია 20.2%-ით. ასევე, მატება გვაქვს ბათუმის საერთაშორისო აეროპორტშიც, საერთაშორისო ფრენების რაოდენობა 2022 წელთან შედარებით გაზარდილია 12%-ით, ხოლო 2019 წელთან შედარებით - 6%-ით, - განაცხადა აჭარის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიჟვაძემ.

ბათუმი ტურიზმის „ოსკარს“ უმასპინძლებს

ღარონა ბაბაიძე 514 22 22 80

ჩვენი ქალაქი ტურიზმის ერთ-ერთი ცენტრად იქცევა, მსოფლიო ტურიზმის დაჯილდოების ღონისძიებისთვის ემზადება. „ტურიზმის ოსკარის“ სახელით ცნობილი ღონისძიებას „World Travel Awards“ საქართველო წელს პირველად, 29 სექტემბერს უმასპინძლებს

დაჯილდოების ევროპის გალა ცერემონიაზე სპეციალური ოთხ პრიზებით ქართული კულტურა, ხელოვნება, ტრადიციები, ისტორია და სტუმარმასპინძლობა იქნება წარმოდგენილი. ღონისძიების ფარგლებში ბათუმს 24 ქვეყნის ტურიზმის ინდუსტრიის, მედიისა და ტურიზმის სამთავრობო უწყებების 300-მდე წარმომადგენელი ესტუმრება, მათ შორის, პორტუგალიდან, ვიეტნამიდან, ჩინეთიდან, აშშ-დან, ნორვეგიიდან, შვეიცარიიდან და ნიდერლანდებიდან. აღსანიშნავია, რომ „World Travel Awards“-ს წელი უსრულდება. საიუბილეო გალა ცერემონიას ბათუმში საერთაშორისო მედიის წარმომადგენლები და უცხოელი ბლოგერები დაესწრებიან, მათ შორის იქნებიან Euronews-ის, BBC-ის, Wanderlust-ის, Emerging Europe-სა და EarthPix-ის ხელმძღვანელი პირები. ამის შესახებ ინფორმაციას აჭარის ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტი ავრცელებს. 29 სექტემბერს ბათუმში გაირიცხება, რომელი ქვეყნები, ქალაქები და კომპანიები დასახელდება ევროპის წამყვან ტურისტულ მიმართულებებზე და თუ კომპანიებზე და რომელი მათგანი აიღებს „World Travel Awards“-ის პრესტიჟულ ჯილდოს. „World Travel Awards“-ის ნომინაციებში წელს, ბათუმთან ერთად, ბათუმის ბოტანიკური ბაღი და ბუღვარის იქნება წარდგენილი. ბათუმის ბოტანიკური ბაღი ევროპის წამყვანი ბოტანიკური ბაღის ნომინაციაში მაღრიდის, ედინბურგის, ბერლინის და სხვა ცნობილი, ევროპული ქვეყნების ბოტანიკურ ბაღებს გაუწევს კონკურენციას. ბათუმის 10 კონკურენტს შორის კი წელს ვილინუსი (ლიეტუვა), ლუბლიანა (სლოვენია), ბრავა (პორტუგალია), მატერა (იტალია) და მლჩეტა (ხორვატია) არის წარმოდგენილი. რაც შეეხება ბუღვარს, ის ევროპის წამყვანი ტურისტული ღირსშესანიშნაობის ნომინაციაზე ეივლის კოშკის, საგრადა ფამილიას, კოლინუემის, ბუკინგემის სასახლისა და აკროპოლისის გვერდითა დასახელებული. ცნობისთვის: ტურიზმის „ოსკარი“ ბათუმმა პირველად 2019 წელს აიღო. გასულ წელს, „World Travel Awards“-ის ევროპის ჯილდოს მოპოვების შემდეგ, ბათუმმა ტურიზმის „ოსკარი“, უკვე როგორც მსოფლიოს სწრაფად მზარდმა ტურისტულმა მიმართულებამ მოიპოვა. - აღნიშნულია ტურიზმის დეპარტამენტის ინფორმაციაში.

„World Travel Awards“-ის ევროპის დაჯილდოების გალა ცერემონიასთან ერთად, 28 სექტემბერს ბათუმში ჩატარდა საერთაშორისო ტურიზმის ფორუმი. მის ფარგლებში მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნიდან ტურიზმის სფეროს ექსპერტებმა, ინდუსტრიის წამყვანმა სპეციალისტებმა და სამთავრობო უწყებების წარმომადგენლებმა ისაუბრეს ორ მთავარ თემაზე - მდგრადი ტურიზმის განვითარება და ინვესტიციები ტურიზმის ინდუსტრიაში“ და „მარკეტინგული და სარეკლამო სტრატეგიები, ციფრული ტრანსფორმაცია, მცირე და საშუალო მეწარმეობის მხარდაჭერა“.

სტუმრებისთვის დაგეგმილია რეგიონის და ქვეყნის მდიდარი კულტურული მემკვიდრეობის, ტრადიციების, ქართული სტუმარმასპინძლობის ჩვენება და პრეზენტაციები. გაცნობითი ტურების ფარგლებში, ჩატარდება საინტერესო ტურები, მასტერკლასები და დეგუსტაციები. სტუმრებს ექნებათ საშუალება, გაეცნონ ქართულ არამატერიალურ კულტურულ მემკვიდრეობას. სპეციალურად მათთვის გაიმართება ქართული ფოლკლორული დებისა და გმირებისთვის ფრიდონ მახარაძე დაჯილდოებულია ვახტანგ გორგასლის პირველი ხარისხის ორდენით.

კვირის აპეაუი

მირიან მეფის ქუჩაზე სკვერის მშენებლობა მიმდინარეობს. პროექტის ფარგლებში, მოეწყობა ტროტუარები, დაიგება ფილები და მწვანე კორდი, დამონტაჟდება ელექტროსანათები, დაიდგება პარკისთვის გათვალისწინებული ინვენტარი. ამ ეტაპზე, უკვე მოეწყობა საბავშვო ატრაქციონები და ტრენაჟორები. მერის შესაბამისი სამსახურის წარმომადგენლები სამუშაოების დასრულებას, რისთვისაც 271 000 ლარია გათვალისწინებული, მიმდინარე წლის ნოემბერში ვარაუდობენ. სკვერის მშენებლობა მიმდინარეობს ანუხელოისა და ადლის ქუჩების კვეთაშიც, სადაც აღორძინებული მოედანიც მოეწყობა. წელს ქალაქში 7 სკვერი მოეწყობა, რისთვისაც მილიონ-ნახევარამდე ლარი დაიხარჯა. წლის ბოლომდე იგეგმება ევროპის მოედნის რეაბილიტაცია, თამარ მეფის გზატკეცილის №20-ში - სკვერის მშენებლობა, ჩაქვში კი - რეკრეაციული სივრცის მოწყობა.

ფერმა ჩვენს სკოლაში“ კონკურსის გამარჯვებულების დაჯილდოების ცერემონია და აგროკლუბების პლატფორმის წარდგენა გაიმართა. კონკურსის „ჰეკანის ფერმა ჩვენს სკოლაში“ მიზანია ახალგაზრდებში აგრარული პროფესიების პოპულარიზაცია, აჭარაში დაარსების გაახალგაზრდავება, აგრარული ტექნოლოგიების იმპლემენტაცია, აგრარული ექსტენციის მიწოდებაში კვლევის კომპონენტის შეტანა და გაძლიერება, აგრარული ექსტენციის საუნივერსიტეტო მოდელის მდგრადი განვითარება. აღნიშნული აქტივობები აჭარის საკარო სკოლებისთვის, ბსუსის ექსტენციის ცენტრის ბაზაზე აშშ-ის სოფლის მეურნეობის დეპარტამენტის (USDA) დაფინანსებით, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის, სოფლის მეურნეობის სამინისტროების მხარდაჭერითა და „მომავლის ფერმერის“ ორგანიზებით განხორციელდა.

27 სექტემბერს აფხაზეთის ომიდან 30 წელი გავიდა. ომში დაღუპულთა ხსოვნის პატივსაცემად საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე, ყველა ადმინისტრაციულ შენობაზე სახელმწიფო დროშა დაღვნიეს. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიჟვაძემ, ბათუმის მერმა არჩილ ჩიქოვანმა, აჭარის საკანონმდებლო ორგანოს, მინისტრთა კაბინეტის, ბათუმის საკრებულოს წევრებმა ყოველი შარტავის მემორიალი გვირგვინებითა და ყვავილებით შეამკეს, კიდევ ერთელ გაიხსენეს და შეაფასეს ეს დღე. - 27 სექტემბერი უძმომისი დღეა საქართველოს უახლეს ისტორიაში. ვუსამძიმრებთ დაღუპულთა ოჯახებს, პატივს მივადგენთ უთანასწორო ომში დაღუპულ გმირ ჯარისკაცებს და თანადგომას ვუცხადებთ დევნილ ოჯახებს. დარწმუნებული ვარ, რომ ერთიანი, სამშვიდობო პოლიტიკით დავიბრუნებთ ერთმანეთს და დავბრუნდებით აფხაზეთში, - განაცხადა თორნიკე რიჟვაძემ.

ბელგრადში გამართულ მსოფლიო ჩემპიონატზე ბერძნულ-რომაული სტილით მოჭიდავეთა შორის, საქართველოს ნაკრების წევრმა, ხულოელმა მოჭიდავე ლერი აბულაძემ რამდენიმე წლის წინ მოპოვებულ ევროპის ჩემპიონობას მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული და ოქროს მედალი დაამატა. ლერიმ 63 კილოგრამ წონით კატეგორიაში ოთხი მეხვედრა მოიგო.

მთა ჩირსხის მიმართულებით ტურისტული მნიშვნელობის საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია მიმდინარეობს. პროექტის მიხედვით, 6,5 კილომეტრზე ასფალტბეტონის საფარი მოეწყობა, აშენდება ერთი მილხიდი, ბეტონის კედლები, გაბიონები, მოინიშნება გზის საგალი ნაწილი და სხვა. რეაბილიტირებული გზით მუზნის ადმინისტრაციული ერთეულის სოფლები და მთა ჩირსხის, სადაც ორზოლიანი ზიპლაინი შენდება, გარე სამყაროს შეუფერხებლად დაუკავშირდება. პროექტის სახელშეკრულებით ღირებულება 4 461 574.99 ლარია და იგი მომავალ წელს დასრულდება.

ბათუმის სახელმწიფო მუსიკალური ცენტრის საოპერო დასის მომდგრადობა და კონცერტების ტერმინატი პრაქტიკის „ოპერა მთაში“ ფარგლებში, ხულოს თეატრში საქველმოქმედო კონცერტი გამართეს. - გულწრფელ მადლობას ვუხდით ყველას, ვინც ამ კონცერტში თავისი წვლილი შეიტანა. ვფიქრობ, დიდი ნაპერწკალი ჩავადგეთ იმ სეზონისთვის და ურთიერთობისა, რომელიც მომავალში უნდა ააღდეს. ევროპისა და ევროპული კულტურისადმი მისწრაფება თუ გვაქვს, ხელოვნების ეს დარგი უნდა განვავითაროთ, - განაცხადა საოპერო დასის ხელმძღვანელმა და ვოკალის პედაგოგმა მარიამ ჯახუტაშვილმა.

შუახევის მუნიციპალიტეტის სოფელ მახალაკიძეების მკვიდრი ფრიდონ მახარაძე აფხაზეთის ომის გმირია. იგი 1993 წლის 27 სექტემბერს, სოხუმის დაცემის დღეს უგზო-უკვლოდ დაიკარგა. აფხაზეთის ომის გმირების ხსოვნის უკვდავსაყოფად, შუახევის მუნიციპალიტეტის სოფელ ოლადაურის ტერიტორიაზე მემორიალი გაკეთდა. 27 სექტემბერს შუახევის მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელებმა, ფრიდონ მახარაძის ახლობლებმა 2008 წლის აგვისტოს ომის გმირთა მემორიალი გვირგვინითა და ყვავილებით შეამკეს. სამშობლოსთვის თავდა-

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში პროექტის „ჰეკანის

აზერბაიჯანის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის შემდეგ შესაძლებელია თუ არა სამხრეთკავკასიური კავშირის შექმნა?

ლავა ხომელიძე 593 50 82 69

სამხრეთ კავკასიაში პროცესები საინტერესო ვითარდება - აზერბაიჯანმა ტერიტორიული მთლიანობა აღიდგინა, ყარაბაღის მესამე ომის შედეგად სეპარატისტული მთავრობა დათანხმდა ოფიციალური ბაქოს ულტიმატუმს იარაღის დაყრის თაობაზე. აღსანიშნავია ისიც, რომ სომხეთი არ ჩაერთა ყარაბაღის მესამე ომში მრავალი ფაქტორის გათვალისწინებით. რუსეთმა ნეიტრალური პოზიცია დაიკავა, დასავლეთმა, ასე ვთქვათ, მწვაზე შუქი აუნთო აზერბაიჯანს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის თვალსაზრისით. აქედან გამომდინარე ჩნდება კითხვები: რა ფაქტორებმა განაპირობა აზერბაიჯანის გამარჯვება ომში? ყარაბაღის პრეცედენტი რა პერსპექტივებს უსახავს საქართველოსა და მოლდოვას? რამდენად მოსალოდნელია სამხრეთკავკასიური ერთობის შექმნა? - ამ და სხვა აქტუალურ საკითხებზე საერთაშორისო ურთიერთობების სპეციალისტი, საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტის - „ჩიქას“ პროფესორი **გიორგი კომპანიძე** გვსაუბრობს.

- ყარაბაღის ომში კიდევ ერთხელ გამოჩნდა რუსეთის არასამხედრო როლი, ეს მოცემულობა გააცნობიერეს სომხეთში?

- როგორც ჩანს - დიახ. რუსეთისადმი უნდობლობა არა მხოლოდ ფაშინიანის ხელისუფლებას, არამედ მისი ოპოზიციის დიდ ნაწილსაც ღიად აქვს დაფიქსირებული. მხოლოდ ქოჩარაიანის ჯგუფს აქვს კვლავ პრორუსული

სასარგებლო იქნება და ევროპისთვისაც მეტად საინტერესო და სტაბილური წერტილად გადაიქცევა.

- ყარაბაღის პრეცედენტი რა პერსპექტივებს უსახავს საქართველოსა და მოლდოვას ტერიტორიული მთლიანობის აღსადგენად?

- ძალიან საინტერესო კითხვაა: ჩვენ გვაქვს პირველი შემთხვევა, როდესაც პოსტ-საბჭოთა სივრცეში ტერიტორიული მთლიანობა ქვეყანამ აღიდგინა ძალისა და ზეწოლის გამოყენებით. ამის ემინათ სეპარატისტებს სხვა ქვეყნებში. ზოგადად, გაკვეთილი უნდა იყოს ყველა სეპარატისტისთვის: შეიძლება გავიდე ათწლეულები, მაგრამ ქვეყანა უარს არ იტყვის თავის ტერიტორიაზე. მნიშვნელოვანია, რომ სეპარატისტებს ესმოდეთ ერთი მარტივი რამ - წარმატებული სეპარატიზმი არსებობს მანამ, სანამ მათ ზურგს ძლიერი მხარდამჭერები უმაგრებენ. თუცა ძლიერი სახელმწიფოს მხარდაჭერა არაფერს ნიშნავს, რადგან დროს და სივრცეში ძალიან მალე იცვლება სიძლიერის ცნება. ამიტომ მოლაპარაკებები ყველაზე რაციონალური ნაბიჯი იქნებოდა. ყარაბაღს 2020 წლამდე

მონიჭება რა პერსპექტივას და გამოწვევებს უსახავს ქვეყანას?

- თუკი ევროკავშირი მოგვანიჭებს კანდიდატის სტატუსს, ამას პროდასავლურად განწყობილი მოსახლეობა აღიქვამს თავის მონაპოვრად და რიგით მოქალაქეს მეტი მოტივაცია ექნება თავის ღირებულებების დასაცავად. მაგრამ თუკი სტატუსი ვერ მივიღეთ, ეს იქნება სრული კარტლანში პრორუსული და ავტორიტარული ძალებისათვის, რომლებიც ანტიდასავლურ რიტორიკასა და დღის წესრიგს შემოგვთავაზებენ და დაურთავენ პროპაგანდას - „დასავლეთის მინც არ ვუნდით“. ევროკავშირის უარმა მოსახლეობაში სიბრაზე, იმედგაცრუება და ნიჰილიზმი შეიძლება წახალისოს, რაც წინააღმდეგობის უნარს დააქვეითებს. ეს შეიძლება მოხდეს არა იმიტომ, რომ დასავლური ღირებულებების დაკარგვა არ შეაწუხებს მოქალაქეს და არ გაბრაზდება, არამედ იმიტომ, რომ ნიჰილიზმი შეიპყრობს. პოლიტიკური ნიჰილიზმი განსაკუთრებული მოვლენა არ არის და ახასიათებთ გარდამავალ, ანუ ჩვენსაირ ჰიბრიდულ რეჟიმებს, რომელშიც პოლიტიკური საზოგადოება ჯერ კიდევ არ არის მყარი. ნიჰილიზმი ერთ-ერთი საყვარელი იარაღია არადემოკრატიული რეჟიმების ხელში. სამოქალაქო საზოგადოების პოლიტიკური მობილიზაცია კარგი მწკრივნილივითაა, რომელიც სულ ტონუსში გამოვფხვს. ნიჰილიზმი ცუდ მწკრივნილს ჰგავს, რომელიც გეუბნება, მაინც არაფერი გამოვა არც შენგან და არც ჩემი წევლებიდან და რაც გინდა, ის აკეთე. ნი-

ევროკავშირის უარმა მოსახლეობაში სიბრაზე, იმედგაცრუება და ნიჰილიზმი შეიძლება წახალისოს, რაც წინააღმდეგობის უნარს დააქვეითებს. ეს შეიძლება მოხდეს არა იმიტომ, რომ დასავლური ღირებულებების დაკარგვა არ შეაწუხებს მოქალაქეს და არ გაბრაზდება, არამედ იმიტომ, რომ ნიჰილიზმი შეიპყრობს. პოლიტიკური ნიჰილიზმი განსაკუთრებული მოვლენა არ არის და ახასიათებთ გარდამავალ, ანუ ჩვენსაირ ჰიბრიდულ რეჟიმებს

პოლიტიკა. ზოგადად, ე. წ. ყარაბაღის კლანი-ყოველთვის პრორუსული პოლიტიკით გამოირჩეოდა, მაგრამ რუსეთისმაგვარ ავტოკრატიულ მოკავშირეზე ფსონის დადება სარისკოა, რადგან ავტოკრატები ღირებულებებით არ ხელმძღვანელობენ და უფრო ადვილად წირავენ მოკავშირეებს.

- როგორც ამბობენ, კრემლის მთავარი მიზანი ფაშინიანის ხელისუფლების შეცვლაა, პროცესების როგორ განვითარებას ელოდები და დასავლეთს რისი გაკეთება შეუძლია სომხეთის პროდასავლური ხელისუფლების შესანარჩუნებლად?

- რუსეთის მიზანია რეგიონში დარჩენა და სამხრეთ კავკასიის თავის უკანა ეზოდ ქვეყნა. ფაშინიანი მისთვის არასასურველია იმდენად, რამდენადაც ის სომხეთისათვის ახალ მოკავშირეებს, რუსეთის ალტერნატივებსაც ეძებს. ამასთან, კრემლში არ უყვართ რევოლუციის გზით მოსული ლიდერები, ფაშინიანი კი სწორედ ასეთი ლიდერია, მაგრამ სომხეთში მარტივი აღარ იქნება პრორუსული ძალების მოსვლა. რუსეთის პოლიტიკური რეპუტაცია ძალიან დაზიანდა, ფაშინიანი კი კიდევ უფრო მეტად ამძაფრებს ანტირუსულ განწყობებს, რათა დემონსტრანტების მისკენ მიმართული აგრესია რუსეთზე გადაიტანოს.

- მას შემდეგ, რაც ყარაბაღის პრობლემა აზერბაიჯანის სასარგებლოდ მოგვარდა, რამდენად შესაძლებელია სამხრეთკავკასიური ერთობის შექმნა?

- ამ ეტაპზე ნაადრევია ამაზე საუბარი, მაგრამ დამამედებელია ის ფაქტი, რომ სომხეთსაც და აზერბაიჯანსაც ოფიციალურად აქვთ ერთმანეთის ტერიტორიული მთლიანობა აღიარებული. თუკი მათ შორის სასაზღვრო კონფლიქტიც დარეგულირდა (რომელიც 2021 წლიდან მიმდინარეობს), ეს ახალ შანსებს დაბადებს. ზოგადად, ურთიერთთანამშრომლობა რეგიონის სამივე ქვეყნისთვის

რომ წარმართა მოლაპარაკებები აზერბაიჯანთან, იმგვარ ავტონომიას მიიღებდა, რომელიც შეიძლება არავის ჰქონდეს მსოფლიოში, მაგრამ ახლა მას ასეთი მოლაპარაკებებისათვის ბერკეტი აღარ აქვს.

- სომხეთში ანტირუსული განწყობები მატულობს, რამდენად მოსალოდნელია, ერევანში რუსეთის სახმედრობების გაყვანა მოითხოვოს ქვეყნიდან და რას უნდა გელოდოთ კრემლისგან?

- გამოიციხეული არაფერია. პრინციპში, ახლა რუსეთისგან დისტანცირება ყველაზე ოპტიმალური ნაბიჯი იქნებოდა. მეორე მხრივ, რუსეთი ხომ არ შეეცდება სახმედრო გავლენის დაკარგვას ან რაიმე პერსონალურ ფაშინიანის წინააღმდეგ ასეთ შემთხვევაში? სწორედ ამიტომ ახლა დიდი სიფრთხილე და მოკავშირეების აქტიური ძიება მართებთ ერევანში.

- ახლა ჩვენს ქვეყანაზე ვისაუბროთ: წლის მიწურულს ევროკავშირსა და საქართველოსთან მიმართებით გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს. რა მოლოდინი გაქვთ?

- ვიმედოვნებ, რომ საქართველო მიიღებს კანდიდატის სტატუსს და არა იმიტომ, რომ საქართველოს ხელისუფლებამ ყველა პირობა შეასრულა, არამედ იმიტომ, რომ ეს ქართულ საზოგადოებას წახალისებდა, შემდგომშიც აქტიურად დაიცვას სახელმწიფო ინტერესები. სტატუსის მიღების შემთხვევაში, ეს უკვე იქნება მინიშნება, რომ ევროპის სრულფასოვან ნაწილად აღვიქმებით და ჩვენ განაცხადებთ სერიოზულ ნაბიჯებს მოითხოვენ, როგორც სხვა ევროპული სახელმწიფოებისა. მარტივად რომ ვთქვათ, კანდიდატის სტატუსი პოლიტიკურად სხვა ლიგაში გადასვლას გულისხმობს, რაც ახალი შესაძლებლობები იქნება ჩვენთვის.

- კანდიდატის სტატუსის მონიჭება-არ

მაღალი დემოკრატიისად კი რყვნის, რომ არაფერი ვთქვათ ჰიბრიდული რეჟიმის ავტოკრატიზაციისთვის ხელშეწყობაზე. 7-9 მარტის დღეებმა მოსახლეობას იმედი გაუჩინა, რომ ბრძოლას ჰქონდა აზრი, ევროკავშირისგან უარი კი, გარკვეულწილად, აღქმული იქნება (და შემდგომ, პერმანენტული პროპაგანდის მეშვეობით გამოიყენებენ პრორუსული ძალები) როგორც უარი არა მხოლოდ ხელისუფლების, არამედ ხალხის მისამართითაც. ცხადია, რაციონალურად შეიძლება ყველასათვის გასაგებია იყოს, რომ ეს უარს ხალხს არ უთხრებს, მაგრამ პოლიტიკურ განწყობებს მხოლოდ რაციონალიზმი არასდროს ქმნის. ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, ობიექტურადაც, კანდიდატის სტატუსი, პირველ რიგში, პოლიტიკური ნაბიჯია და იგი როგორც უკრაინისა და მოლდოვის პროდემოკრატიული ძალების მხარდაჭერისა და მობილიზაციისათვის გადაიდგა, ისევე უნდა გადაიდგას საქართველოსთვისაც, მით უფრო, რომ პოლიტიკური კულტურისა და უოლარიზაციის თვალსაზრისით საქართველო მოლოდინზე წინაა, ხოლო კორუფციასა და ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლა უკრაინამ სულ ახლახან დაიწყო. ორივე სახელმწიფომ ბევრი ისწავლა ჩვენგან... და ეს მაშინ, როდესაც საქართველოს ევროკავშირის არცერთი რეგიონი არ ესაზღვრება (მოლდოვისა და უკრაინისაგან განსხვავებით) და ჩვენს ყველა მეზობელს ამა თუ იმ ფორმით ომშია ჩაბმული სხვადასხვა ტერიტორიაზე. ცხადია, თავს არ ვიტყუებ - ამჟამად ჩვენს ქვეყანაში პროდასავლური და დემოკრატიული პროცესები შეფერხებულია და ძალიან მძიმე საყურებელია, როდესაც ქვეყანა ბევრ საკითხში ბევრს ხიდზე გადის, მაგრამ ახლა ევროკავშირის მხრიდან კანდიდატის სტატუსის მონიჭება სწორედ პოლიტიკურად ახალი იმედის დაბადებას შეუწყობს ხელს.

ხიხანის საერთაშორისო საზაფხულო სკოლა ყოველწლიურად გაიმართება

მანანა პიძუშვილი 598 24 94 97

MG-ISE-23-1017).

29 აგვისტოდან 8 სექტემბრის ჩათვლით, სასტუმრო „იბრე პალასი ხიხანმა“ საერთაშორისო საზაფხულო სკოლას აენისა და კულტურის დოკუმენტირება და არქივირება ციფრულ ეპოქაში“ უმასპინძლა

პროექტი განხორციელდა ადგილობრივი ადგილობრივი აკადემიის საქართველოს ორგანიზებით, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მონაწილეობით და შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის დაფინანსებით (გრანტის ნომერი

როგორც პროექტის ხელმძღვანელმა, ადგილობრივი ჰუმანიტარის აკადემიის საქართველოს აღმასრულებელმა დირექტორმა, მაინის ფრანკურტის გოეთეს სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორმა, ქალბატონმა მანანა თანდაშვილმა განაცხადა, ხიხანის საერთაშორისო საზაფხულო სკოლა ტრადიციული გახდება და ყოველწლიურად გაიმართება: „საზაფხულო სკოლის გამართვის ადგილად დასკვნები არეულად სხალთა-ხიხანის ხეობა შემთხვევით არ შეგვი-

რჩევია. ამ ხეობის ისტორიული მნიშვნელობის გარდა, აღსანიშნავია მისი ლინგვოლოგიური და ეთნოგრაფიული თავისებურებები, კერძოდ, ის ფაქტი, რომ აქ ერთმანეთის გვერდით ცხოვრობენ ქრისტიანული და მამულიანური აღმსარებლობის ადამიანები, რომელთა თანაცხოვრების საფუძველზე კულტურათა ერთგვარი სიმბიოზია წარმოქმნილი. პროექტის ფარგლებში მოპოვებულია მასალა ჩვენს ყველა მსოფლიოსს გადააჭარბა. მისმა ანალიზმა

ი. ბე-7 გვ.

„ამორქალი ხარ, მკერდმოჭრილი, უსაქართველოდ“

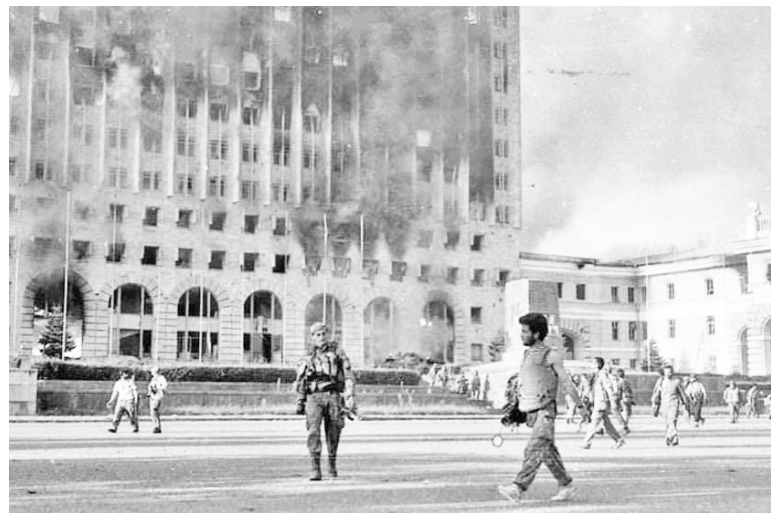
ლაშა ხოშიაშვილი 593 50 82 69

„მსოფლიო იცნობს ოცდაათწლიანი და ასწლიანი ომების ისტორიას, მაგრამ არსებობს მუდმივი, უვადო ომი - ეს საქართველოს ისტორიაა“, - წერდა ეროვნული მოძრაობის თვალსაჩინო ლიდერი მერაბ კოსტავა

მართლაც, საქართველოს ისტორია ომების ისტორიაა. მთელი ჩვენი მრავალსაუკუნოვანი წარსული ცნობილია როგორც წარ-

მომავალი, რუსეთმა საქართველოს ძირძველი მხარის - აფხაზეთის ფაქტობრივი ოკუპაცია მოახდინა. რატომ ვერ შეინარჩუნა საქართველომ აფხაზეთი? შეიძლება თუ არა ამ უბედურების თავიდან აცილება? როგორ უნდა იმოქმედოს ჩვენმა ქვეყანამ შექმნილ ვითარებაში? - ეს კითხვები ხშირად ისმის, მით უფრო 27 სექტემბერს, როდესაც სეპარატისტებმა, ჩრდილოკავკასიელებმა და, უმთავრესად, რუსეთის შეიარაღებულმა ძალებმა

რეგულირება კანონის მიღებით, რომელიც აფხაზეთს მხარესთან ერთად დათმობას ითვალისწინებდა. მოგვიანებით ამ კანონს აპარტიდული უწოდეს, თუმცა ფაქტია, რომ საქართველო ამ ყველაფრით გადაურჩა ომს, რომელიც საბჭოთა კავშირის შემადგენლობაში, ცხადია, დამანგრეველი იქნებოდა, რაც შემდგომში განვითარებულმა მოვლენებმა დაადასტურა. აფხაზეთის დაკარგვა, გარკვეულწილად, საქართველოს კანონიერი

ვლენებამ? იმის მაგივრად, რომ ერი გაერთიანებინა ქვეყნისთვის მნიშვნელოვან საკითხებთან მიმართებაში, დაიწყო საზოგადოების დაყოფა ზვიადისტიზმად და არაზვიადისტიზმად. რაც ყველაზე მეტად სავალალო იყო, სამეგრელო ააწიოკეს, მიზეზი თურმე დამნაშავეების დაჭერა გახლდათ, არადა, რამდენი უდანაშაულო ადამიანი დაიღუპა, დასახირდა, დაინგალიდა და ეს მაშინ, როცა აფხაზეთსა და სამაჩაბლოში სიტუაცია უარესდებოდა...

ვლენებამ? იმის მაგივრად, რომ ერი გაერთიანებინა ქვეყნისთვის მნიშვნელოვან საკითხებთან მიმართებაში, დაიწყო საზოგადოების დაყოფა ზვიადისტიზმად და არაზვიადისტიზმად. რაც ყველაზე მეტად სავალალო იყო, სამეგრელო ააწიოკეს, მიზეზი თურმე დამნაშავეების დაჭერა გახლდათ, არადა, რამდენი უდანაშაულო ადამიანი დაიღუპა, დასახირდა, დაინგალიდა და ეს მაშინ, როცა აფხაზეთსა და სამაჩაბლოში სიტუაცია უარესდებოდა...

ვლენებამ? იმის მაგივრად, რომ ერი გაერთიანებინა ქვეყნისთვის მნიშვნელოვან საკითხებთან მიმართებაში, დაიწყო საზოგადოების დაყოფა ზვიადისტიზმად და არაზვიადისტიზმად. რაც ყველაზე მეტად სავალალო იყო, სამეგრელო ააწიოკეს, მიზეზი თურმე დამნაშავეების დაჭერა გახლდათ, არადა, რამდენი უდანაშაულო ადამიანი დაიღუპა, დასახირდა, დაინგალიდა და ეს მაშინ, როცა აფხაზეთსა და სამაჩაბლოში სიტუაცია უარესდებოდა...

მატებული, ისე ტრაგიკული ბრძოლებით. ისტორიულ წიაღსვლებს არ დავიწყებ, ეს მისია რომ იკისრო, ან ივანე ჯავახიშვილი უნდა იყო, ან დავით მეფის მემკვიდრე, თუმცა ის კი გვევალება, საქართველოს უახლოესი წარსული შეძლებისდაგვარად გავიხსენიოთ.

საქართველოსთვის ტრაგიკული თარიღია 1993 წლის 27 სექტემბერი, როდესაც დედაცა სოხუმი და ჩვენმა ქვეყანამ დაკარგა (იმედია, დროებით) აფხაზეთი. სხვაგვარად

აფხაზეთის ოკუპაცია განახორციელეს. უნდა ვაღიაროთ, რომ ჩრდილოეთში მეზობელმა ისარგებლა ქართული მხარის შეცდომებით. მაგალითად, ვიდრე საქართველოში სახელმწიფო გადატრიალება მოხდებოდა, ზვიად გამსახურდიამ გამოიწვია საერთო ენა აფხაზეთთან. შეგახსენებთ, 1991 წლის აგვისტოში აფხაზეთის უზენაესი საბჭოს არჩევნებზე სიტუაცია ომის ზღვრამდე მივიდა, თუმცა მოხერხდა კომპრომისის პოვნა და სიტუაციის და-

ხელისუფლების დამოხამაც განაპირობა, რადგან ქვეყანა სამოქალაქო ომში გაეხვია, ეკონომიკური განვითარება შეფერხდა, რუსეთის აგენტურა სახელისუფლებო ვერტიკალში მოქცეა. არც ის უნდა დავივიწყოთ, რომ დასავლეთს მაშინ არ ეცალა საქართველოსთვის - მან ჩვენი ქვეყანა რუსეთის გავლენის სფეროში დატოვა. ამგვარმა კომპონაციებმა გადამწყვეტი როლი შეასრულა აფხაზეთის დაკარგვაში. რა გააკეთა ახალმა ხელისუ-

„ქალიან მიწა, ნაკუნ-ნაკუნ დაფლეთილი საქართველო გამთლიანდეს...“

იკულაბით გადაადგილებული პირი - აფხაზეთის ომზე

მანანა პიძუშვილი 598 24 94 97

1993 წლის 27 სექტემბერი საქართველოს უახლეს ისტორიაში ერთ-ერთი ყველაზე ტრაგიკული თარიღია - დღეს სოხუმის დაცემიდან 30 წელი გავიდა. 1992 წლის 14 აგვისტოს აფხაზეთში ქართულ სამთავრობო ჯარებსა და სეპარატისტებს შორის დაწყებული კონფლიქტი 13 თვესა და 13 დღეს გაგრძელდა. მთელი ამ პერიოდის განმავლობაში აფხაზ სეპარატისტებს დანაშაულებანი რუსული სამხედრო ავიაცია უწევდა

დაუზუსტებელი მონაცემებით, ამ დაბირისპირებას 10 ათასზე მეტი ქართველი ჯარისკაცი და მშვიდობიანი მოქალაქე ემსხვერპლა. ბევრის საფლავი დღესაც უცნობია. 300 ათასი ადამიანი უსახლკაროდ დარჩა. ასობით ლტოლვილი მიიღო მაშინ აჭარამ. უბედურებაში ჩავარდნილი ადამიანები სახელმწიფო დაწესებულებების შენობებში განათავსეს, თუმცა არაერთმა ოჯახმა შეიფარა იძულებით გადაადგილებული, გაჭირვებაში ჩავარდნილი მოკეთებები.

გნებული და დათრგუნული ვიყავი, გავრცელებული ხმა, სეპარატისტი აფხაზები გადავითელებს ხელით აფხაზეთში ქართველების ამოყვლას აპირებენო, მართალი გამოდგა. მივდიოდი და ფიქრები მტანჯავდა, რა მოხდება, ნუთუ დამთავრდა ჩემი ზღაპრული ცხოვრება, დავკარგე ყველაფერი - სახლკარს, სამეგობროს, სამეზობლოს...

დღეს ერთ-ერთ მათგანს უფრო ახლოს გაცნობთ. ომი რომ დაიწყო, თალიკო გაბეჩავა მოსკოვში წავიდა, სადაც მისი შეილები სწავლობდნენ. ქალ-ვაჟი ოჯახს რომ მოეკიდა, სოფელ ჭკალუაში წამოვიდა, სადაც დედამამის გარდაცვალებამდე ცხოვრობდა. მალე მეუღლედ გარდაეცვალა და თბილისში გადავიდა. 14 წლის წინ მამიდაშვილმა ბათუმში წამოიყვანა და მას შემდეგ აქ ცხოვრობს... გულისტკივილით იგონებს აფხაზეთს, მშობლიური მხარის დატოვების დღეს: „ომის დაწყების წინა დღეს, ადრე დილით, დედა მოვიდა და მეუბნება, სოხუმი უნდა დატოვოთ, ამბობენ, ხვალ ქართული ჯარი შემოდის აფხაზეთში და ცუდი რამ დატრიალდება... ვერ ვხვდები, ჩემი სახლი რატომ უნდა დამეტოვებინა. წინააღმდეგობა ვერ გავუწიე და... დილით სოხუმიდან წავიდა, დედამ დისშვილი გამომაყოლა. ჩავდივით ოჩამჩირეში. იქ ჩვენი მანქანა გზიდან გადააყენეს, რადგან მოპირდაპირე მხრიდან ჯარისკაცებით დატვირთული სატვირთო მანქანა მოდიოდა. გასცდნენ თუ არა ჩვენი ჯარისკაცები ოჩამჩირეს, სროლა ატყდა - აფხაზები მზად ყოფილან, წინააღმდეგობა გაეწიათ შემოსული ჯარისთვის. გზა ზუგდიდისაკენ გავაგრძელეთ... გაო-

იოკებდნენ ისინი როგორც ქართველის, ისე აფხაზის სახლებს, როგორ დაეაჩაღდეს ჩემი მეგობარი აფხაზი, წართვეს ყველაფერი, დატვირთეს მანქანა და მანქანაინად წაიღეს“... არ იყო ადვილი ამ ყველაფრის გადატანა. დღესაც ცრემლებით იგონებს ქალბატონი თალიკო მშობლიურ მხარეს, მაგრამ... ამბობს, რომ ბათუმში შესანიშნავი მეგობრები შეიძინა, მათთან ერთად არაერთი წელია, დილაობით ზღვისპირა პარკში ვარჯიშობს, ერთმანეთს განვლილი დღის, ოჯახურ ამბებს უზიარებენ. ამ ქალბატონებმა ჯგუფიც შექმნეს. „ლიმის ქალბატონები“ წელს ორგანიზაციადაც დარეგისტრირდა. ეწევიან ქველმოქმედებას, მათი საქმიანობის მიმართულება სპორტი და ახალგაზრდებთან ურთიერთობაა.

თალიკო გაბეჩავა ბავშვობაში ლექსებს წერდა. მოგვიანებით, როცა ამხელა ტკივილი გადაიტანა, ისევ დაიწყო ლექსების წერა. ამ რამდენიმე ხნის წინ მისი ახალი წიგნის წარდ-

გენა გაიმართა. პირველი წიგნი „ლიმის ქალბატონები“ იყო, ოღონდ მომცრო ფორმატის, შემდეგი - „მოგონებანი გარდასულ დღეთა“, „ჩემი ცხოვრება“ და ისევ... „ლიმის ქალბატონები“, ოღონდ ახლა უფრო დიდი ფორმატით. უკვე მზად აქვს გამოსაცემად ახალი წიგნი, რომელშიც, ძირითადად, თავის ოჯახზე მოგვითხრობს. ჩაფიქრებული აქვს „ლიმის ქალბატონებზე“ დოკუმენტური ფილმის გადაღება.

გადატანილი დიდი ტკივილის მიუხედავად, ეს სათნო ქალბატონი ცხოვრობს იმედინად განაგრძობს, ქალაქის ვეტერანებთან ერთად, აქტიურად მონაწილეობს სხვადასხვა სპორტულ ღონისძიებაში და ხშირად საპრიზო ადგილებზეც გადის...

იმ ავბედითი დღეებდან 30 წელი გავიდა, მაგრამ თალიკო გაბეჩავას, ისევე, როგორც ათასობით იძულებით გადაადგილებულ ადამიანს, რომლებმაც ძნელი და ხიფათიანი გზა გამოიარეს, დღე არ არის, აფხაზეთი არ ახსოვდეთ: „ძალიან მინდა, ნაკუნ-ნაკუნ დაფლეთილი საქართველო გაერთიანდეს, აფხაზეთისა და ქართველების ერთმანეთისადმი სიყვარული, უფლის ნებით, აღდგეს, გამოვლდეს და გაძლიერდეს, საქართველოს თავისი დიდება და ღირსება დაუბრუნდეს“, - გვითხრა თალიკო გაბეჩავამ.

რუსული სამხედრო ავიაცია

„რაც უკვე ვიცო - უნდა გავცა, რომ კიდევ მეტი შევიძინო და ისევ გავცა“

ოთარ ცინაიძე 599 85 21 14

თქვენი ზანტურიშვილი აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს საერთაშორისო და საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტის ხელმძღვანელია. მასთან საუბარი შეუხვედრე ჩვენი წინააღმდეგობის, ხიჯაურისა და ახალდაბნის საჯარო სკოლებში მოსწავლეებს, პედაგოგებსა და საზოგადოების წარმომადგენლებს სასწავლო წლის დაწყება მიულოცა.

- ქალბატონო თეა, პროფესიით დიპლომატი განათლების სისტემაში დეპარტამენტს ხელმძღვანელობთ...

- ბევრმა არ იცის, მაგრამ თავდაპირველად განათლება პედაგოგიაში მივიღე. დიპლომით დასავლეთ ევროპულ ენების სპეციალისტი, პედაგოგის მაგისტრი ვარ. საქართველოს დიპლომატიურ აკადემიაში რომ ჩავაბარე, უმაღლესი განათლება უკვე მიღებული მქონდა. პედაგოგია ჩემი ცხოვრების განუყოფელი ნაწილი იყო მაშინაც, როცა საგარეო საქმეთა სამინისტროში ვმუშაობდი.

- დიპლომატიის პროფესია ვისი გავლენით აირჩიეთ?

- დიპლომატიის კარიერით ოჯახში არავინ მყავს. ბავშვობა ოცნებებთან ერთად, ბევრი გატაცება და არჩევანი მქონდა. ბებია ბიოლოგია და მეც ბიოლოგობა მსურდა, ძალიან მინდოდა დიზაინერობაც, მაგრამ მძიმე დრო იდგა საქართველოში და კალამ-ინტელექტით ვარჩიე „ჯარისკაცობა“. ისე, სკოლიდან დაიწყო ეს ყველაფერი, როცა ფრანგული ენის პედაგოგმა ბათუმის ნომერ პირველ საჯარო სკოლაში ცისანა მეფარაშვილმა (ნათელი - მის სულს), განსაკუთრებული თვისებების და ენების ცოდნის გამო, სკოლის ინტერკლუბის პრეზიდენტად ამირჩია და 4 წელი ძალიან გულმოდგინედ ვასრულებდი ამ მოვალეობას.

- სასურველი არჩევანის გაკეთების წინ, დედის რჩევას ითვალისწინებდით თუ მამის?

- დედაჩემისგან გამომყვა ხატვის ნიჭი და ხელოვნების სიყვარული, ენებისადმი მიდრეკილება - მამისგან. ორივე ბედნიერი იყო, დიპლომატიურ აკადემიაში რომ ჩავირიცხე, ძალიან ცოტა ვინმეს თუ ეღებდნენ მაშინ. საგარეო საქმეთა სამინისტროს შენობაში იყო განთავსებული დიპლომატიური აკადე-

მია. მასსოვს, რექტორმა სოსო ცინცაძემ გასაუბრების შემდეგ მიხარა: მიხარია, აჭარიდან ასეთი კადრი რომ მოვიდაო. რჩევებს რაც შეეხება, იმ დროს ორივე მშობლისგან ვიღებდი, მაგრამ ახლა მხოლოდ ჩემს თავს და ინტუიციას ვენდობი, რომელიც თითქმის არასდროს მალატობს.

- ბათუმელმა გოგონამ ცხოვრების მეგზურად იტალიელი აირჩიეთ...

- ჩემი მეუღლე, რომელიც იმხანად საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთან თანა-

ყველაზე ახლო მეგობრობა მაინც მილანის სათვისტომოსთან მაკავშირებს, შემდეგ ტოსკანის, ლიგურიის, კალაბრიის და, რა თქმა უნდა, რომის. იქ ჩვენი ემიგრაციისთვის უდიდესი პიროვნება გვყავს ელჩად - ქეთევან ბაგრატიონი. მალე ნეაპოლში დაგვგემილი გვაქვს დიდი ღონისძიება - ამ ქალაქში მარტო სპორტით კი არა, ჩვენი კულტურითაც უნდა გვიცნობდნენ ქართველებს

მშრომლობდა, თბილისში, იტალიის საელჩოს წვეულებზე გავიცანი. ორი წლის შემდეგ, რომ დაბრუნდა, თვითონ მომძებნა... ბედისწერა იყო აშკარად.

- რამდენად იცნობდნენ მაშინ იტალიელთა ქართველებს?

- 2004 წელს იტალიაში დავამთავრე ტრენტის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამაგისტრო პროგრამა. იქ მაშინ, კახი კალაძის სახით, ქართველები ფეხბურთის ფანებმა ნამდვილად იცოდნენ. მრავალი შემეცნებითი

სალამო გავმართე ქართული კულინარიით დაგვირგვინებული, რათა გავგოთ, რომ რუსები არ ვართ.

- რამდენად შეიცვალა გარემოება „ნაპოლიში“ ხგიჩა კვარაცხელიას დამკვიდრების შემდეგ?

- რადიკალურად. ეს ბიჭი არის ანგელოზად მოვლენილი, პირველ რიგში, ქართველი ემიგრანტებისთვის, რომელთა მიმართ სასიკეთოდ შეიცვალა დამოკიდებულება. რომშიც კი, „ნაპოლი“ გულშემოტყვიები, რომლებიც მძაფრად განიცდიან თავისი გუნდის გამარჯვება-დამარცხებას, ხგიჩას მიმართ დიდ პატივისცემას გამოხატავენ. ჩემი მეზობელი რომ მხვდება რომში, ყველა ჭერზე თავისი იტალიური ჟესტიკულაციით მეუბნება „Kvara forte, troppo forte“ ანუ „კვარა მავარია, ძალიან მავარია...“ ბათუმიც ყველამ მოძებნა „გუგული“, თუ საიდან ვადმოვიდა ეს კაცი, რომელი კლუბიდან „ნაპოლიში“.

- მრავალი წამოწყების ინიციატორად გვევლინებით. იტალიელი მხატვრები და მწერლები პირველად ჩამოვიდნენ საერთაშორისო ლიტერატურულ ფესტივალზე „ზეკატანა“. აშკარაა, ამაში თქვენი დიდი წილი დევს.

- მადლობა, რომ ეს დანიხეთ. ეს მაძღვეს სტიმულს. დიახ, იტალიას ჩემი მეგობრით დაგუკავშირდით. ვახტანგ ბერიძეს

მადლობა, რომ აიტაცა ეს აზრი, საბოლოოდ შესანიშნავი პროექტი მივიღეთ. უკვე ხელთ გვაქვს წიგნი ორ ნაწილად - ქართველი და იტალიელი პოეტების საერთო პოეზია, რომელიც იტალიის მასშტაბით ძალიან კარგად გავშუქდა. კულტურის ინტერნაციონალიზაცია მნიშვნელოვანია, რადგან დიდ შესაძლებლობებს ხსნის იმისთვის, რომ გავაცნოს საქართველო მსოფლიოს და მსოფლიოც გავაცნოს აქ - ადგილზე.

- რა ურთიერთობები გაქვთ იმ ქართველებთან, რომლებიც იტალიაში ცხოვრობენ და შემოქმედებით საქმიანობას ეწევიან?

- მათთან ურთიერთობა ჩემი საელჩოში მუშაობის პერიოდში დაიწყო. დღემდე ვმეგობრობთ. ვიცნობ მთელ ქართულ დიასპორას იტალიაში, მის თვალსაზრისს წარმომადგენლებსაც და ახლაც ყველა რეგიონთან მაქვს ურთიერთობა. ყველაზე ახლო მეგობრობა მაინც მილანის სათვისტომოსთან მაკავშირებს, შემდეგ ტოსკანის, ლიგურიის, კალაბრიის და, რა თქმა უნდა, რომის. იქ ჩვენი ემიგრაციისთვის უდიდესი პიროვნება გვყავს ელჩად - ქეთევან ბაგრატიონი. მალე ნეაპოლში დაგვგემილი გვაქვს დიდი ღონისძიება - ამ ქალაქში მარტო სპორტით კი არა, ჩვენი კულტურითაც უნდა გვიცნობდნენ ქართველებს. ნეაპოლი თვითონ დიდი კულტურის ქალაქია, სადაც პირველი კონსერვატორია და ოპერის თეატრი დაარსდა. თუ ვინმე აღიარებული პიროვნება ჰყავს იტალიას, განსაკუთრებით - კინოსა და მუსიკაში, უმეტესობა ამ ქალაქიდანაა.

- რამდენად ცდილობთ, შვილებს ქართული ენა საფუძვლიანად შეასწავლოთ?

- თუ ადამიანი არ იცის, ისე ვერ მიხვდება, რომ ჩემი შვილები ქართველები არ არიან. ისინი სრულყოფილად ფლობენ ენას, ქართულ სკოლაშიც დადიან. თავისთავად, ისინი ფლობენ მამის ენასაც - იტალიურს. ინგლისურიც, რუსულიც ძალიან კარგად იციან და ცოტა - გერმანულიც, სკოლაში სწავლობენ. მე და მეუღლე დიპლომატების ენას - ფრანგულსაც ვასწავლით.

- თქვენნი აზრით, რა არის მთავარი ადამიანის ბედნიერებისთვის?

- მშვიდობა - სამშობლოში, რომ განვითარების საშუალება ყველას მქონდეს, შვილების ბედნიერება, ჯანმრთელობა და საყვარელი ადამიანი, რომელიც მუდამ გვერდით გყავს. ასევე, სრულად ვადიარებ ფსიქოლოგ მასლოუს მოთხოვნებიან თეორიას ბედნიერების პირამიდის შესახებ. ადამიანი თვითრეალიზაციის გარეშე ვერ იქნება ბედნიერი.

- ქანტურიშვილების მეოთხე თაობა ხა-

რო, რომელიც ბათუმში ცხოვრობს. დედა ამ კუთხის მკვიდრია, მამა - გურული. ოჯახში გურული დიალექტი ზეობს თუ აჭარული?

- ჩემდა სამარცხვინოდ, გურიაში წეღს პირველად ჩვედი, ოჯახში მოვხვდი ბუკის-ციხეში, სიხარულიძეების ოჯახში ვიყავი სტუმრად. გაყინულ მდინარე სუფსაშიც ვიბანავე და ერთი ბედნიერი დღე გავატარე შვილებთან ერთად. მანამდე არასოდეს ვყოფილვარ გურიაში. ჩვენი გვარის ადგილის დედა სოფელი აცანაა და მსურს, მომავალში იქაურობაც დავლაშქრო. ისე, ძირძველ ბათუმელად ვგრძნობ თავს, აჭარის ნამდვილ შვილად. დედულეთი ქობულეთია, რომელიც უსაზღვროდ მიყვარს. ქობულეთი მონატრებაა უტკბილესი ბაზუასი - ხასან მუავანაძის, რომელიც საათობით გველოდა შვილიშვილებს... გადავუხვე თემას, მოგონებებმა გამიტაცა. კილოკავი ყველას ბათუმური გვაქვს ოჯახში, მეც სიამოვნებით ვუტყუვ ვინაურებში ტვინის განსატვირთად, თუმცა, საჯარო გამოსვლებსა და პედაგოგიურ სარბიელზე ეს დაუშვებელი, ცუდ ტონად მერვენება... რომელი დიალექტიც უნდა იყოს.

- გამორჩეულად აფასებთ აჭარის მთიანეთში დაგანებულ ფოლკლორსა და ხალხურ პოეზიას...

- ვერ გეტყვით, რომ პატარაობიდანვე ვაფასებდი. რომ გავიზარდე, მიხვდი, რა არის გენეტიკური კოდი და სად ინახება ერის იდენტობის გასაღები. მაშინ გახდა ნათელი ფოლკლორის მნიშვნელობა. მთიანი აჭარა განსაკუთრებული განძია საქართველოსი, ასე სუფთად და სათუთად რომ შემოუნახა შთა-

მომავლობას კოდი... აჭარა ყველაზე დაზარალებული კუთხეა ისტორიულად, თუმცა უძლიერესი და უღამაზესი - თავისი მდგრადობით. იტალიური სიტყვაა Genuinita, ზუსტად არც ითარგმნება, მაგრამ გამოხატავს სისპეტაკეს, სისუფთავს, რაღაც ხელმეუხეხელს. აქაური ბუნება ჰავით, ჩანჩქერებით, ვენახებით, ხალოს, სკოლის მოსწავლეები ყოველ ჭერზე მაცხებენ. აქ უღამაზესი და უნიჭიერესები ბავშვები არიან. რაც ვთქვი მადლობა, გავიმეორებ - მთიანი აჭარა განძით სავსე დიდი კიდობანია. აქ მოსვლისას ახალ-ახალ მარგალიტებს აღმოვაჩინე ხოლმე.

- თქვენი იტალიელი მეუღლე საბოლოოდ საქართველოში დადგომასთან რომ არ ფიქრობს?

- ვერ გეტყვით. ჯულიო ოცი წელი იცხოვრა საქართველოში. სამშობლო მაინც ერთია, თუმცა მთლიან შევიძინეთ ორივემ. ნოსტალგია სენია და არ იყურდება, შეიძლება ადამიანი კიდევ მოკლას. განება რას გვიმზადებს, არ ვიცი.

- ამ მხრივ შვილების პოზიცია როგორია?

- არ დავიძალავებ და, ერთი გადასვლა გადავიდით იტალიაში, მაგრამ შვილები არ გაიქრდნენ იქ... აქ ბედნიერი ბავშვობა მივცეით და ამიტომ დაბრუნდნენ მეგობრებთან, მოგონებებთან. სოციალურ ცხოვრებაშიც ჩაერთნენ. უფროსი შვილი სანდრო ბათუმის მერიის ახალგაზრდული საბჭოს ასოცირებული წევრია, ბათუმი ძალიან უყვარს. ეს მისი ქალაქია. მართალია, რომში დაიბადა და 6 წლამდე იქ იზრდებოდა, მაგრამ პიროვნებად აქ ყალიბდება. შვილები იტალიაში წელიწადში 2 თვეს ატარებენ.

- ახალი სასწავლო წლის დაწყების დღეს განაცხადით, რომ სპეციალურად ჩამოხვალთ მთიანი აჭარის სკოლებში და მოსწავლეებისთვის საინტერესო თემაზე ისაუბრებთ. თემა დიპლომატიასთან იქნება კავშირში თუ ახლანდელ სამსახურთან?

- მინდა სინთეზური იყოს ჩემი საჯარო ლექციები, უმეტესად, კინოზე და ლიტერატურაზე ვისაუბრებ, იმ ცოდნაზე, რაც უფრო ელიტურ, ნაკლებად ცნობილი და აქ ვიღაცას სულ სხვა განზომილებას გაუხსნის. საერთაშორისო ურთიერთობებზეც ვილაპარაკებ ერთხელ შუაგულში და ერთი გოგონა დამიკავშირდა, თქვენი პროფესია მინდა ავირჩიოთ. ახლა 100-პროცენტისაა გრანტის მფლობელი ივანე ჯავახიშვილის უნივერსიტეტში. ლიზი პაქსაძე ეს მიზანდასახული, ნიჭიერი ახალგაზრდა. არ მინდა დავკარგო დრო, რომელიც ყველაზე ფასეულია, ბევრი რამის მოსწრება მსურს. რაც უკვე ციცი - უნდა გავცე, რომ კიდევ მეტი შევიძინო და ისევ გავცე.

ოპოზიციისა და მმართველი გუნდის პოზიციები ერთმანეთს დაემთხვა

დარბაზი ბაზაიძე 514 22 22 80

როგორც ვიცით, აშშ-მა საქართველოს ყოფილი გენერალური კონსული ფარცხალაძე სანქცირებულთა სიაში შეიყვანა, რის შემდეგაც, ქართულ პოლიტიკურ დღის წესრიგში დადგა მისთვის საქართველოს მოქალაქეობის ჩამორთმევის საკითხი - უიშვიათესი ფაქტი, როდესაც მმართველი გუნდისა და ოპოზიციის პოზიციები ერთმანეთს დაემთხვა! აზრთა თანხვედრა წარმოშვა საქართველოს პრეზიდენტ სალომე ზურაბიშვილის „პაუზაში“ ფარცხალაძისთვის მოქალაქეობის ჩამორთმევასთან დაკავშირებით

საქართველოს კანონით... როდესაც არსებობს კომპეტენტური სახელმწიფო ორგანოს დასკვნა, ამ შემთხვევაში - იუსტიციის სამინისტროსი, პირს, რომელსაც მიღებული აქვს სხვა ქვეყნის მოქალაქეობა, უნდა შეუწყდეს უფლებამოსილება. აქ კანონი სხვა საშუალებას არც იძლევა. შესაბამისად, როდესაც კანონით დადგენილი ყველა საბუთი სახეზეა, რათა ფარცხალაძეს შეუწყდეს მოქალაქეობა, პრეზიდენტი კი იყენებს იმ სამთვიან ვადას, რომელიც დააანონსა, ძალიან გაუგებარია და ყოველგვარ აზრს, რაციონალიზმსაა მოკლებული

სალომე ზურაბიშვილმა ჭერ კიდევ 19 სექტემბერს განაცხადა, რომ ის იუსტიციის სამინისტროს დასკვნის შემდეგ ფარცხალაძეს მოქალაქეობას მყისიერად გაუქმებდა, დასკვნის მიღების შემდეგ კი გადაიფიქრა და გადაწყვეტილების მიღებას ალარ ჩქარობს. ხელისუფლებისა და ოპოზიციის წარმომადგენლები ლამის ერთხმად აცხადებენ, რომ ფარცხალაძეს მოქალაქეობა სწრაფად უნდა ჩამოერთვას. პარტია „ხალხისთვის“ ლიდერი ანა დოლიძის განცხადებით, ყოფ-

ილ მაღალჩინოსანი ოთარ ფარცხალაძის მოქალაქეობის შეწყვეტის საკითხთან დაკავშირებით პრეზიდენტის პოზიცია კითხვის ნიშნებში არჩნის: „პრეზიდენტმა თავად დაიწყო ფარცხალაძის მოქალაქეობის საკითხის წამოწევა, გამალებით ითხოვდა საბუთებს, რომ მისთვის მოქალაქეობა შეეწყვიტა. ამ დროს დღის წესრიგში იყო ბანკის გადაწყვეტილება და ფარცხალაძის დაკავება. მოქალაქეობის შეწყვეტის საკითხი თავად პრეზიდენტის წამოწეულია, თან სასწრაფო ფორმით. ამის გათვალისწინებით, განზრახუ-

ლის რამდენიმე დღეში გადაფიქრება უცნაურია, თან იმ ფონზე, რომ პრეზიდენტის მიერ წარდგენილი ორივე „ოცნებელი“ ეროვნულ ბანკში თანამდებობებზე ინიშნება“. ფარცხალაძის საკითხზე გამოქვეყნებულ მორიგ განცხადებაში პრეზიდენტის ადმინისტრაცია აღნიშნავს: „საქართველოს მოქალაქეობის შესახებ“ კანონის 26-ე მუხლის მიხედვით, „საქართველოს მოქალაქეობის საკითხზე განცხადებისა და წარდგინების განხილვისა და გადაწყვეტის ვადა 3 თვეს არ უნდა აღემატებოდეს“. ეს არის სა-

გარაუდო მინიშნება, რომ პრეზიდენტი ამ 3-თვიანი ვადით სარგებლობას გეგმავს. განცხადების ტექსტში პრეზიდენტის ადმინისტრაცია აღნიშნავს, რომ: „პრეზიდენტი ამ გადაწყვეტილებით სახელმწიფო ინსტიტუტებს აძლევს შესაძლებლობას, გონივრულ ვადაში მიიღონ ზომები და დაიცვან ქვეყნის რეპუტაცია და ინტერესები“. რაც შეეხება თავად პრეზიდენტს, მან მკაფიოდ განმარტა თავისი დამოკიდებულება ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელ ნათია თურნავას გადაწყვეტილების თაობაზე: „როცა წყდება საქართველოს ევროპული მომავალი, ქვეყნისათვის მნიშვნელოვანია, გაუქმდეს ეროვნული ბანკის მიერ მიღებული „რუსული გადაწყვეტილება“.

როცა რამდენიმე დღის წინ გაავრცელა განცხადება და თქვა, რომ აუცილებლად მოაწერდა ხელს მოქალაქეობის გაუქმებას. ის დანაშაული, რაზეც ამერიკის შეერთებულ შტატებში საუბრობენ, ყველა შემთხვევაში, იმდენად მძიმეა, რომ შეესაბამება უწყებებმა უნდა მიიღონ ზომები მიუხედავად იმისა, ექნება თუ არა საქართველოს მოქალაქეობა რუსეთის წაშუშ ფარცხალაძეს!

ჩვენ ვგანსჯავს, რამდენიმე დღით ადრე პრეზიდენტმა სოციალური ქსელის მეშვეობით გააკეთა განცხადება, რომ ის დაუყოვნებლივ ელოდა იუსტიციის სამინისტროდან დასტურის ოთარ ფარცხალაძის მოქალაქეობის შეწყვეტასთან დაკავშირებით, მაგრამ ეს არ გააკეთა. მისი ქმედება უნდა განვიხილოთ ორ ჭრილში: პირველი - პრეზიდენტი ამას 24 საათში შეასრულებდა, მეორე - საქართველოს კანონით (მოქალაქეობის შესახებ პირდაპირ წერია), როდესაც არსებობს კომპეტენტური სახელმწიფო ორგანოს დასკვნა, ამ შემთხვევაში - იუსტიციის სამინისტროსი, პირს, რომელსაც მიღებული აქვს სხვა ქვეყნის მოქალაქეობა, უნდა შეუწყდეს უფლებამოსილება. აქ კანონი სხვა საშუალებას არც იძლევა. შესაბამისად, როდესაც კანონით დადგენილი ყველა საბუთი სახეზეა, რათა ფარცხალაძეს შეუწყდეს მოქალაქეობა, პრეზიდენტი კი იყენებს იმ სამთვიან ვადას, რომელიც დააანონსა, ძალიან გაუგებარია და ყოველგვარ აზრს, რაციონალიზმსაა მოკლებული, ამიტომ გუწოდებ მას ცანცარა. მიმართა, რომ პრეზიდენტმა 24 საათში არ უნდა შეცვალოს პოზიცია“, - გვითხრა აჭარის უმაღლესი საბჭოს წევრმა ლადო მაგლობლიშვილმა.

პატარა ბავშვი, მათი მოვლა და მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობა

ხატია იაშვილი 555 18 48 88

ამ ბოლო დროს ხშირად ისმის მოსახლეობის პროტესტი შინაური ცხოველების მებატონეების მისამართით. მეტწილად, კეთილსინდისიერი მფლობელების გარდა, ყველა ცდილობს, „შეუმჩნევლოს“ დატოვოს ის ტერიტორია, სადაც მათი ცხოველი მოისვენებს. „შინაურების მიცემას აზრი არ აქვს“, - გვითხრა უკმაყოფილო ქალბატონმა, რომელსაც ზუსტად კონფლიქტის დროს შევესწარი

ეზოში მარტო ვერ გაგვიშვია. რომელ სამსახურშიც არ დავრეკეთ, ყველამ სხვასთან გადაგვამისამართა. ვეღარ მივხვდით, რომელ სამსახურს ეკუთვნის ეს პრობლემა. ახლა მხოლოდ მეგზოვების იმედად ვართ, დილით რომ მოასუფთაონ ჩვენი უბასუხისმგებლო მეზობლების ან ნებისმიერი გამგლელის შინაური ცხოველის მოსაქმებული. ახლა საუბარს ალარ ვაგვარძელებ უბატონოდ ჩაღებენ, ეს შორს წავგიყვანს“, - გვითხრა ინგა ბერიძემ.

„ამათთან საუბარს აზრი აქვს?! ვცხოვრობ 16-სართულიან კორპუსში. აქ თითქმის ყველა ქიით ცხოვრობს. მიხარია, რომ უფროსი შინაურ ცხოველებს, მაგრამ ჩვენ რა დავაშავებთ? ბავშვები ვეღარ ვაგვიხეიანებია - ყველგან ფეკალიები! აგერ, მე-7 სართულზე ცხოვრობს ბიჭი, დილით თავისით, უბატონოდ ჩამოდის ძაღლი, პირდაპირ სადარბაზოში შარდავს. აქ ჩამოვლაც გაუსაძლისია, ისეთი სუნი დავს. არავინაა, ეს რომ გააკონტროლოს. ძაღლი ალიკაპის გარეშე რომ გაასეირნო, ჯარიმააო - ნეტა ვინ იცავს ამ კანონს ან ვინ აკონტროლებს?! ბავშვები

მსგავს ტექსტებს სოციალურ ქსელშიც ხშირად ვაწყვდებით. იწერება, დაბინძურების გარდა, რამდენად საშიშია ფეკალური მასების ნიადაგში მოხვედრა. კერძოდ, ძაღლის ფეკალიები მილიონობით ნაწლავურ ბაქტერიასა და ჭიას შეიცავს, რომლის ნიადაგში, ჰაერსა და წყალში მოხვედრა ერთნაირად საშიშია ადამიანებისა და ცხოველებისთვის. გამოსავალი ყოველი სეირნობისას ბიოდეგრადირებადი პარკების გამოყენებით ფეკალიების გადაყრაა, ამის გაკეთება კი მოქალაქეობრივ თვითშეგნებაზე დამოკიდებულია, რაც ზოგს, სამწუხაროდ, არ გაჩინია.

ნონში მკაფიოდაა გაწერილი, რომ მან უნდა იზრუნოს ცხოველის კეთილდღეობაზე კონკრეტული ჭიშის ცხოველის ბიოლოგიური და

თა კოდექსში შეტანილი ცვლილებების თანახმად, ძაღლის სახელის ან ალიკაპის გარეშე ყოლა თვითმმართველი ქალაქის ადმინისტრაციულ საზღვრებში არსებულ ბულვარში, პარკსა ან სკვერში, გამოიწვევს მფლობელის გაფრთხილებას ან დაჯარიმებას 150 ლარით. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით წლის განმავლობაში, გამოიწვევს მფლობელის დაჯარიმებას 300 ლარით, თუმცა ეს კანონი არ და ვერ ეხება მიუსაფარ ცხოველებს, რომლებიც მოსახლეობის, მეტწილად კი ცხოველთა უფლებადამცველების იმედად არიან, არადა, მათი რაოდენობა საკმაოდ ბევრია. ამ ძაღლებს, მართალია, პატრონი ვერ ჰყავთ, მაგრამ მოქალაქეობა, რომელიც ამ ეტაპზე მიუსაფარი ცხოველები, ცდილობენ საკვები მიაწოდონ და საჭიროების შემთხვევაში, უმკურნალონ კიდევ საკუთარი სახსრებითა და სხვა ცხოველისმოყვარეულების დახმარებით. მალე ამ პრობლემას მთავრობა გადაჭრის - უკვე მეორედ დაანონსდა განახლებული ტენდერი ჩაქვეში ძაღლების თავშესაფრის ასაშენებლად. მათი განცხადებით, 12 000 კვადრატულ მეტრზე იპოდრომისა და სხვადასხვა სახელმწიფო კომპანიის ოფისებიც აშენდება. ეს, გარკვეულწილად, ზემოთ აღწერილ პრობლემას გადაჭრის, დღეს კი მთავარია, მოქალაქეობრივი თვითშეგნება ამაღლდეს.

ბავშვები ეზოში მარტო ვერ გაგვიშვია. რომელ სამსახურშიც არ დავრეკეთ, ყველამ სხვასთან გადაგვამისამართა. ვეღარ მივხვდით, რომელ სამსახურს ეკუთვნის ეს პრობლემა. ახლა მხოლოდ მეგზოვების იმედად ვართ, დილით რომ მოასუფთაონ ჩვენი უბასუხისმგებლო მეზობლების ან ნებისმიერი გამგლელის შინაური ცხოველის მოსაქმებული

ეთოლოგიური თავისებურებების შესაბამისად. მეებატონე ვალდებულია, ცხოველი უზრუნველყოს ისეთი გარემო პირობებით, რომელიც საფრთხეს არ უქმნის არც მას და არც სხვის ჯანმრთელობას, მისი სათანადო კვება და დაწესებულება, საძილე ადგილის გამოყოფა-მოწყობა, დათბუნება და განათება, ცხოველის გასეირნება და სათანადო ფიზიკური აქტივობა, ასევე, რაც მთავარია, ცხოველისთვის და გარშემო მყოფებისთვის სათანადო სანიტარიულ-ჰიგიენური პირობების შექმნა. შინაური ცხოველის მებატონემ აუცილებლად უნდა გაითვალისწინოს, რომ პარკებსა ან ღია სივრცეებში შინაური ბინადარი ცხოველების ალიკაპის ან სახელის გარეშე გასეირნებისთვის ადმინისტრაციული ჯარიმა დაეკისრება. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევა-

„ბიაფის“ გამარჯვებულები

მარიამ ხითაიძე 27 48 93

24 სექტემბერს დიდა ჭავჭავაძის სახელობის ბათუმის სახელმწიფო დრამატულ თეატრში საავტორო კინოს საერთაშორისო ფესტივალის დახურვის ცერემონია გაიმართა, რომელზეც გამარჯვებული ფილმები გამოვლინდა

მხატვრული ფილმების საერთაშორისო საკონკურსო სექციამ, რომელსაც ხუთკაციანი ჟიური აფასებდა (გიორგი ოვაშვილი (საქართველო) - ჟიურის თავმჯდომარე, ანჟი სლოვიცი (გერმანია), მეჰმეტ ალი არსლანი (თურქეთი), დიანა მარტიროსიანი (სომხეთი), ნიკა აბრამიშვილი (საქართველო)), პრიზები ასე განაწილდა: საუკეთესო ფილმი - „კრიტიკული ზონა“, ალი აჰმად-ზადე, ირანი/გერმანია; საუკეთესო რეჟისურა - თინათინ ყაჯრიშვილი ფილმისთვის „მოქალაქე წმინდანი“, საქართველო/საფრანგეთი/ბულგარეთი; საუკეთესო მსახიობი ქალი - ეკა ჩავლეიშვილი - ფილმი „მაშვილი მაშვილი“, რეჟისორი - ელენე ნავერიანი, შვეიცარია/საქართველო; საუკეთესო მსახიობი მამაკაცი - მიშალ შურავსკი - ფილმი „ნატყები“, რეჟისორი ბეატა ძიანოვიჩი, პოლონეთი; ჟიურის

სპეციალური მოხსენიება - „მაშვილი მაშვილი“, ელენე ნავერიანი, შვეიცარია/საქართველო, და „ბლას-გას გაკვეთილი“, სტეფან კომან-დარევი, ბულგარეთი/გერმანია.

მოკლემეტრაჟიანი ფილმების საერთაშორისო საკონკურსო სექციას აფასებდა სამკაცინი ჟიური თამარ ბართაიას (საქართველო, ჟიურის თავმჯდომარე), არტურ ვებერის (ესტონეთი), რუსუდანი გლუჩიძის (საქართველო) შემადგენლობით. წარმოდგენილი იყო 20 მოკლემეტრაჟიანი ფილმი.

ჟიურიმ საუკეთესო მოკლემეტრაჟიანი ფილმად დაასახელა „გარდაცვლილი ქორწინება“ (მისალ ტორეკი, პოლონეთი). ჟიურის სპეციალური დიპლომი გადაეცა „იხვებზე ნადირობას“ (გიორგი ქობალია, საქართველო).

ბათუმის კინომოყვარულთა კლუბის ჟიურიმ (როი აბუსელიძე, ანა ორმოცაძე, დანი მეჯიდოვი) ორი ფილმი აღნიშნა: „მოქალაქე წმინდანი“ (თინათინ ყაჯრიშვილი, საქართველო/საფრანგეთი/ბულგარეთი) და „ნატყები“ (ბეატა ძიანოვიჩი, პოლონეთი).

ბათუმის საავტორო კინოს საერთაშორისო ფესტივალზე კინოში შეტანილი წვლილისთვის სამი ქა-

რთველი ხელოვანი დააჯილდოვეს. სპეციალური პრიზები ზურაბ ყიფშიძეს, რევაზ მახათაძესა და გიული ჩოხელს გადაეცა.

კინოში შეტანილი წვლილისთვის ყოველწლიურად დაჯილდოვებულ ხელოვანებს წელს გადაეწვევით მსახიობებიდან დაგვეჯილდოვებინა ზურა ყიფშიძე და რევაზ მახათაძე, რომელიც კინორჩევის უკვე ათწლეულებია, კურირებს და გარკვეული წვლილი მიუძღვის ისტორიის შენარჩუნებაში. ფესტივალის სპეციალური პრიზი გადაეცემა გიული ჩოხელს, როგორც ჯანის შემსრულებელ ერთ-ერთ ყველაზე გამორჩეულ და ლეგენდარულ ქართველი ქალს, - გვითხრა ფესტივალის ორგანიზატორმა და მენეჯერმა ზვიად ელიშვილმა.

ჩემთვის ეს პრიზი ყველაზე სანუგავარია, რადგან ჩემს ქალაქში მივედი. უღრმესი მადლობა ფესტივალს. რომ არა გადამდები რგუფი - მე არაფერი ვიქნებოდი. მათ შემქმნეს და „დამამონტაჟეს“. ერთი რამ უნდა აღვნიშნო: თუ არ იქნებოდა თვისუფლები, ვერ გადავიღებდი თავისუფალ კინოს, - განაცხადა დაჯილდოებისას ეკა ჩავლეიშვილმა.

ძალიან კარგია, რომ ჩემს უსყვარლეს ბათუმში კინოფესტი-

ვალი მე-18-ედ ჩატარდა. ერთხელ უკვე ვმონაწილეობდი ამ ფესტივალში ზანა ურუშაძესთან ერთად, ფილმით - „სამი სახლი“. შეიძლება მინორული განწყობა შემოვიტანო, მაგრამ აუცილებლად უნდა ვთქვა: ძალიან ბევრი ადამიანი დაგვარგეთ, არ შემიძლია ზანა ხალვაში არ ვახსენო... მისი მამა, ბატონი ფრიდონი, ასევე, ჩემი კოლეგა, რომე-

ლთან ერთადაც 25 წელი ვთამაშობდი სცენაზე, მათ შორის, ბათუმშიც - მიშა გომიაშვილი... უღრმესი მადლობა ყველაფრისთვის, ძალიან თბილი ხალხი ხართ, - თქვა მსახიობმა ზურა ყიფშიძემ.

ბათუმის საავტორო კინოს საერთაშორისო ფესტივალის ორგანიზატორი იყო ბათუმის ხელოვანთა სახლი „არგანი“.

ფესტივალი „შემოდგომა - ღორჯოში“...

ოთარ ცინაიძე 599 85 21 14

საუკუნეებია, ეფერება ღორჯომისხეობელი მამულს, ქვეყნის შთამომავლობას უზრდის, ქართულ რაზმს, გენს ქვეყნის სხვადასხვა კუთხეში ამრავლებს, ეროვნულ ადამიანებს უფრთხილდება და საუფლებოდ ინახავს

ზევგებზე მიტოვებულ, გავრანებულ სოფლებს. ნინოწმინდის სამ და წალკის რამდენიმე სოფელში ღორჯომელები ახლაც სახლობენ, ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ სპასოვკაში სახლობდნენ. „ღორჯომობაც“ წამოიწყეს...

წარმოჩენა და პოპულარიზაცია, რომელიც ზეობის ცალკეულ სოფლებშია შენონახული. სწორედ მათი და „ღორჯომის ახალგაზრდული ორგანიზაციის“ ინიციატივით, ღორჯომის ადმინისტრაციული ერთეულის ორგანიზებით, პირველად გაიმართა ფესტივალი „შემოდგომა - ღორჯომში“.

„ზოტიველობა“ წამოიწყეს, შემდეგ მათ „ნათელათობაც“ შეემატა. ეს ზემოთი საზაფხულო იალღებზე ტარდებოდა და ის დატვირთვა არ ჰქონდა, რაც ახლანდელ ფესტივალს - „შემოდგომა ღორჯომში“ ექნება. ტერიტორია საგულდაგულოდ შევარჩიეთ. საზოგადოებისთვის უკვე ცნობილია, რომ სოფელ გორგაძეების მოსაზღვრე ტერიტორიაზე - წითელაურში მალე ახალი ლოკაცია გვექნება. ეს ტერიტორია საცხენოსნო ბაზასაც დაიტევს და ყოველწლიურად ფესტივალსაც იქ გავიმართავთ, - გვითხრა ზემოთ დაწვეების წინ ბეჟან გორგაძემ.

წამოიწყეს, შემდეგ მათ „ნათელათობაც“ შეემატა. ეს ზემოთი საზაფხულო იალღებზე ტარდებოდა და ის დატვირთვა არ ჰქონდა, რაც ახლანდელ ფესტივალს - „შემოდგომა ღორჯომში“ ექნება. ტერიტორია საგულდაგულოდ შევარჩიეთ. საზოგადოებისთვის უკვე ცნობილია, რომ სოფელ გორგაძეების მოსაზღვრე ტერიტორიაზე - წითელაურში მალე ახალი ლოკაცია გვექნება. ეს ტერიტორია საცხენოსნო ბაზასაც დაიტევს და ყოველწლიურად ფესტივალსაც იქ გავიმართავთ, - გვითხრა ზემოთ დაწვეების წინ ბეჟან გორგაძემ.

ხიხანის საერთაშორისო საზაფხულო სკოლა ყოველწლიურად გაიმართება

მე-3 გვერდიდან

აჩვენა, თუ რამდენ ენობრივ და კულტურულ სიმდიდრეს ინახავს ზემო აჭარის ეს ხეობა და თუ დროზე არ მოხდა ამ არეალის ენისა და კულტურის თანამედროვე ციფრული

ლი მეთოდებით დოკუმენტირება და არქივირება, შესაძლოა, ის ძალიან მალე გაქრეს და ვეღარ შემოგუნახოთ მომავალ თაობას. პროექტის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ასევე, სტუდენტების მხრიდან მისდამი გამოვლენილი ინ-

ტერესის გათვალისწინებით, მივიღეთ გადაწყვეტილება, რომ პროექტს მივცეთ ტრადიციული ხასიათი და საზაფხულო სკოლა ზემო აჭარაში ყოველ წელს გავმართოთ“.

2023 წლის ხიხანის საერთაშორისო საზაფხულო სკოლაში მონაწილეობდა 20 სტუდენტი საქართველოსა და უცხოეთის სხვადასხვა უნივერსიტეტიდან. პროექტის ხელმძღვანელის, პროფესორ მანანა თანდაშვილის ინიციატივით, მონაწილე საზაფხულო სკოლაში, სტუდენტების გარდა, უფროსკლასელების ჩართვაც გადაწყდა. ამისათვის პირველი ნაბიჯები უკვე დაიდგა - საერთაშორისო საზაფხულო სკოლის ერთ-ერთი მონაწილის დიანა ზოიძის ინიციატივით, მანანა

ნაწილეობდა 20 სტუდენტი საქართველოსა და უცხოეთის სხვადასხვა უნივერსიტეტიდან. პროექტის ხელმძღვანელის, პროფესორ მანანა თანდაშვილის ინიციატივით, მონაწილე საზაფხულო სკოლაში, სტუდენტების გარდა, უფროსკლასელების ჩართვაც გადაწყდა. ამისათვის პირველი ნაბიჯები უკვე დაიდგა - საერთაშორისო საზაფხულო სკოლის ერთ-ერთი მონაწილის დიანა ზოიძის ინიციატივით, მანანა

თანდაშვილი შეხვდა შუახევის მუნიციპალიტეტის რესურსცენტრის ხელმძღვანელ ედუარდ გოგრაძეს და შუახევის მუნიციპალიტეტის საქარო სკოლების წარმომადგენლებს. შეხვედრაზე პროფესორმა მანანა თანდაშვილმა წაიკითხა საქარო ლექცია „ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის როლი ტერაში ტექნოლოგიების დანერგვა სწავლასწავლების პროცესში“.

„ამორქალი ხარ, მკარდმოჭრილი, უსაქართველოდ“

მე-4 გვერდიდან

როგორც ცნობილია, 1992 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს შეიარაღებული ძალები აფხაზეთში რკინიგზის დაცვის განზრახვით გადაადგილდა, რასაც სამხედრო ესკალაცია მოჰყვა და აფხაზეთში დაიწყო ომი, რომელიც 1993 წლის 27 სექტემბერს დასრულდა იქიდან ქართველების გამოდევნით. შედეგად მივიღეთ სამასი ათასზე მეტი დევნილი, ქართული მოსახლეობის ეთნოწმენდა და დსთ-ში საქართველოს შესვლა. ამ ეთნოწმენდაზე დასავლეთმა ხმა არ ამოიღო. რატომ? ჯერ ერთი, ამაში ბრალი საქართველოს მაშინდელ ხელისუფლებასაც მიუძღვის. თბილისის დიად უნდა დაედანაშაულებინა რუსეთი აფხაზეთის ოკუპაციასა და ეთნოწმენდაში

და მისთვის სამშვიდობო მანდატი არ გადაეცა. რატომ არ მოიქცა ასე? საქმე ისაა, რომ იმ დროს არსებული ხელისუფლების ყოფნა-არყოფნის საკითხი იდგა კითხვის ნიშნის ქვეშ წაგებული ომისა და გაპარტახებული ეკონომიკის გამო. დასავლეთ საქართველოში ზვიადისტები აქტიურობდნენ და ეროვნულ დაუმორჩილებლობას უცხადებდნენ მთავრობას, მოითხოვდნენ შეგარდნად გადგომას. როგორც ზვიად გამსახურდიას დროინდელი უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ნემო ბურჯულაძე აცხადებდა: „იმდროინდელმა ხელისუფლებამ ადმირალ ბალტიანის მხარდაჭერით გაანადგურა პროზვიადისტური ძალები სამეგრელოში და ამის ნაცვლად დსთ-ში გააერთიანა ქვეყანა, ხოლო თბილისში ხალხი

დააჩოქა, რომ მისთვის ეთხოვა ხელისუფლებაში დარჩენა. რუსეთმა შეძლო საქართველოში ლიბალური ხელისუფლების მოყვანა და ტერიტორიების ანექსირება“.

ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს, მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ფარულად რუსეთის შეიარაღებული ძალები, სპეცსამსახურები, სეპარატისტები და ჩრდილოკავკასიელი ბოვეიკები ებრძოდნენ, ჩვენი ჯარი, ადგილობრივი მოსახლეობა 13 თვე მედგრად იცავდა სამშობლოს, მის ღირსებას. ეს მაშინ, როცა დასავლეთისგან არანაირი დახმარება არ მივიღოთ, დიპლომატიური ზეწოლაც კი არ განხორციელდა რუსეთის მიმართ. ამით ყველაფერი ნათქვამი. დასავლეთი უფრო პრინციპული რომ ყოფილიყო რუსეთის მიმართ, ანუ დაეწე-

სტენა მისთვის ეკონომიკური სანქციები 90-იანი წლების დასაწყისში, ახლა მსოფლიო უკრაინის ტრაგედიის მომსწრე არ იქნებოდა.

ამჯერად მსოფლიო გამოფხიზლდა. ყველა ხედავს რუსეთის სივრცის პუტინის ქალოტებმა არადამინარობაში ფაშისტებს აჯობეს. ათასობით დახრილი უკრაინელი მშვიდობიანი მოქალაქის ისტორიები აშკარად გასაჩვენებელია. მარტო ბუჩა რად ლის, არადა, სანამ ეს ტრაგედია გამაგრდებოდა, მანამდე იყო ვაგრა, ქართველთა ხოცვა-ჟლეტა - ამის შესახებ უნდა გავისოს მსოფლიომ.

დავუბრუნდეთ დღევანდელ რეალობას: აფხაზეთი ოკუპირებულია, მისი დამოუკიდებლობა რუსეთმა აღიარა, არადა, კრემლს ხელს არ აძლევს აფხაზეთის დამოუკიდებლობა, მისი მიზანია ამ ტერიტორიის მითვისება. აქედან გამომდინარე, ჩვენ უნდა შევქმნათ ისეთი პირობები, რომ ჩვენთან ყოფნა აფხაზეთისთვისაც და ოსებისთვისაც

მომგებიანი იყოს.

აფხაზეთის დაკარგვა საქართველოზე მძიმედ აისახა - ოკუპირებული ტერიტორიიდან რუსეთს გააქვს წიაღისეული, ეკოსისტემა საგვალალო მდგომარეობაშია, ეკონომიკა მოშლილია, აფხაზეთი რუსეთში მიდის ფულის საშოვნელად და მის ადგილზე რუსი სახლდება. მოკლედ, აფხაზეთს უნდა ავუსხნათ, რომ რუსეთი მათი დაუძინებელი მტერია, მისი მიზანია აფხაზეთის გარუსება, ქართველებთან კი მათ ყველანაირი პირობა ჰქონდათ და ექნებათ ნაციონალური ინტერესების დასაცავად.

აფხაზეთი ჩვენი მოუშუშებელი ტკივილია, თუმცა იმედი, რწმენა მისი დაბრუნებისა ქართველის გულში მუდამ ანთია. ამ ტკივილმა ათქმევინა პოეტ შოთა ნიშნაიანიძეს: „ო, აფხაზეთო, ბევრი კარგი შვილის გამზრდელი, ამორქალი ხარ მკერდმოჭრილი უსაქართველოდ“.

აფხაზეთი საქართველოა! რუსეთი ოკუპანტია!

მთავარი რედაქტორი მარიანა მითაიშვილი	გამომცემი რედაქტორი ირმა შერვაშიძე ლიტერატურული რედაქტორი ეთერ სომარიკი	რედაქცია პასუხს არ ავებს უცხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე, აგრეთვე სარეკლამო განცხადებების შინაარსსა და სტილზე. R ნიშნით აღნიშნული სტატიები იბეჭდება რეკლამის უფლებით. რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდებათ.	გამომცემი - შპს «ბანკში აჭარა და ალსორია» კომპლერატიული მომსახურება - შპს «კოლორ პრინტი» მის: ქ. თბილისი, ქ. ბაღდაძის ქ. №3	მისამართი: 6000, ბათუმი, ბრიჭოვლიძის ქ. №2 ტელ: 27-13-31 ანონო და დაკავშირება ბათუმი აჭარის ქობ. ცენტრი დასაბაჟავ ხელმოწერილია 27/09/23, 17 სთ.	დირექტორი გამუკა ბერიკე
---	--	---	---	--	--

ბოლო გორბილაჰის „საბა“ და აზგაპი „რიო-დე-ჟანეიროს ხელმწიფე“

ნანა აბულაძე 577 20 35 90

მიანია, რომ გულწრფელობა ის მთავარი „იარაღი“, რითაც მოიპოვებ ადამიანებს, ამ შემთხვევაში, მკითხველის ნდობას. თვლის, რომ ყველა წარმატება, რომელიც ცხოვრებაში მოდის, დიდ სიხარულთან ერთად, პასუხისმგებლობაც არის და ერთგვარი ტვირთიც, რომელიც უნდა შეძლო და ღირსეულად ატარო. გაზეთ „აჭარის“ სტუმარი ლიტერატურული პრემია „საბა“ მფლობელი გოდე გორგილაძეა - ბათუმელი ახალგაზრდა საინტერესო ხედვითა და მიზნებით.

- ახლანდელი თქვენი წიგნი „რიო-დე-ჟანეიროს ხელმწიფე“ ლიტერატურული პრემიის მფლობელი გახდა ნომინაციაში - მკითხველის „საბა“. რა შეგრძნება დაგეუფლათ, როცა გამარჯვებულად გამოგაცხადეს?

- როცა ჟიურის წევრებმა ჩემი სახელი და გვარი გამოაცხადეს, პირველი შეგრძნება, რაც დამეუფლა, შიში იყო. უფრო კონკრეტულად, შიში სცენარე ასევე დამდენი ხალხის წინაშე საუბრის... ეს, ცოტა ხუმრობით. რაც შეეხება მთელ ამ ამბავს, უბედურების ვარ. მაინტერესებს კიდევ, ეს სიხარული შეგრძნება როდის გამოიწვევდა, ან გამინდლებდა თუ არა საერთოდ. ჩემთვის „საბას“ პრემია დიდი პატივია. როდესაც ხედავ, რომ მკითხველის ჟიური შენს ნაწარმოებს ასახელებს საუკეთესოდ, გიჩნდება გარკვეული პასუხისმგებლობის განცდაც.

- მოგვიყვით წიგნზე, მის მთავარ სათქმელზე...

- რაც შეეხება ჩემს წიგნს, ერთი დასკვნა გამოვიტანე - ძალიან ძნელი ყოფილა საკუთარ წიგნზე და მის სათქმელზე საუბარი, მაგრამ გეცდები, მოკლედ ჩამოგაყალიბო ძირითადი ხაზები. პირველ რიგში, ეს არის მოთხრობების კრებული. წიგნი შვიდ მოთხრობას აერთიანებს, რომელიც დაწერილია 2019 წლიდან, მას შემდეგ, რაც სტუდენტობა გავხდი და თბილისში გადავედი საცხოვრებლად. უცერად აღმოვჩნდი სახლსგან, ოჯახსგან შორს და ჩემ წინაშე სრულიად ახალი სამყარო გადაიშალა. სწორედ ამ ახალ სამყაროში დავიწყე ამბების, პერსონაჟების შეგრძობა და მათზე წერა. მაგალითად, ერთ-ერთი მოთხრობაში „წიგნი ხმაურისთვის, თქვენი მამისთვის!“ მთავარი პერსონაჟი მოხუცი ქალია, რომელიც რეალურად ცხოვრობდა

ჩემი და ჩემი მეგობრების ბინის ქვედა სართულზე და სრულიად უმოხერხოდ გვიჩოდა ხმაურზე. რაც შეეხება წიგნის მთავარ სათქმელს, ნამდვილად გამიჭირდება ამის კონკრეტულად გამოყოფა. იმის თქმა შემიძლია, რომ მოთხრობების პერსონაჟები, ძირითადად, ახალგაზრდები, მათ შორის, სტუდენტები არიან და მათი ყოფითი ამბები თუ ყოველდღიური პრობლემები გადმოცემული.

- როგორ დაიწყო და განვითარდა მწერლობასთან თქვენი კავშირი?

- კითხვის სიყვარულით. მასხვს, ბავშვობაში ოპონტის მოთხრობები წავიკითხე და იმხელა შთაბეჭდილება მოახდინა ჩემზე, რომ მომიხდა, წერა დამეწყო. რაღაც პერიოდში, ბავშვობაში სულ ვწერდი, თუმცა ამ გადამოსახედიდან, რა თქმა უნდა, ეს ბავშვური, ნაიფური ჩანაწერები იყო. პირველი „სერიოზული“ შეხება მწერლობასთან იყო ლიტერატურული კონკურსები.

2020 წელს მონაწილეობა მივიღე სტუდენტურ ლიტერატურულ კონკურსში „შემოდგომის ლეგენდა“, სადაც ჩემმა მოთხრობამ „ავტობუსი №37“ გაიმარჯვა. შემდეგ, 2021 წელს, როდესაც თბილისი წიგნის მსოფლიო დედაქალაქი გახდა, კვლავ ჩატარდა სტუდენტური ლიტერატურული კონკურსი, სადაც პირველი ადგილი მოიპოვა ჩემმა მოთხრობამ „დიდი და მცირე წიგნი“, ასევე, საქართველოს ბანკის რჩეულიც გახდა. ლიტერატურულ კონკურსებს აქვს როგორც უარყოფითი, ისე დადებითი მხარეებიც. ჩემს შემთხვევაში, მხოლოდ დადებითი რო-

ლი ითამაშა, უფრო მეტი თავდაჭერება შემიძლია. საბოლოოდ კი 2022 წელს გამოცემილი „ინტელექტმა“ დაბეჭდა ჩემი მოთხრობების კრებული „რიო-დე-ჟანეიროს ხელმწიფე“ და უკვე როგორც წიგნის ავტორი, ისე აღმოვჩნდი ლიტერატურულ სამყაროში.

- რა შეიძლება განდეს წერისას თქვენთვის ინსპირაციის წყარო?

- ძალიან ბევრი რამ, შეიძლება, ერთი შეხედვით უმნიშვნელო რამეც კი. მთავარია, მასში დავიჭირო რაიმე საინტერესო, ისეთი, რაც ჩემში ემოციებს გამოიწვევს. თუმცა, ინსპირაცია ბევრია, დღეში შეიძლება ძალიან ბევრმა რამემ მიიქციოს ჩემი ყურადღება, მაგრამ შემდეგ ისმის მთავარი კითხვა, რა ღირს დასაწერად და რა - არა? აქ ერთგვარ ფილტრს ვიყენებ, თუკი ამბობ, პერსონაჟი, მომენტები თავს არ მანებებს, დიდი ხნით თავში მიტრიალებს, ვხედავ, რომ უნდა დავწერო და ერთგვარად განვთავისუფლოდე...

- წერის პროცესი ჰგავს...

- ერთგვარ თამაშს, ძალიან აზარტულია. მიყვები ფიქრებს, სიტყვებს, წინადადებას, ქმნი პერსონაჟებს, რაღაც მომენტში შენც გაინტერესებს, სადამდე მივყავას ეს ყველაფერი. სანამ კლავიატურაზე მივალ, პირველ რიგში, თავში გწერ... დიდხანს ვფიქრობ პერსონაჟზე, სიუჟეტურ ხაზებზე. ყველაზე მეტად სიარულის პროცესში ვალაგებ ამ ყველაფერს. შემდეგ მივდივარ კლავიატურასთან და ვიწყებ წერას. წერის დროს უფრო და უფრო შედიხარ აზარტში, თან ერთობი, თან წვალობ, იჭედები, ეძებ გამოსავალს. ეს პროცესი ძალიან პარადოქსულია, როგორც სასიამოვნო, ასევე, დამღეელიც...

- ლიტერატურის მიღმა...

- 2022 წელს დავამთავრე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის პროფესიით იურისტი ვარ. ამჟამად ვმუშავებ საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციაში, ადამიანის უფლებათა პროგრამაში. მინდა საერთაშორისო სამართლის შესწავლა, აქტიურად ვეძებ სამაგისტრო პროგრამებს და დაფინანსებებს. მსურს, მომავალ წელს ევროპაში დავიწყო მაგისტრატურაში სწავლა. იქ ხარისხიანი განათლების მიღების შემდეგ კი, ალბათ, დაგვრუნდები აქაპრთველოში და განვავტობო ადამიანის უფლებების დაცვას ჩემს ქვეყანაში.

- როგორია თქვენი წილი ბათუმში?

მი და რა ემოციებს გაძლევთ ეს ქალაქი?

- ბათუმი ჩემთვის კომფორტის ზონაა და ამ კუთხით არ მომწონს. როდესაც აქ ვარ, ბათუმზე ვერ ვწერ, მაგრამ როგორც კი თბილისში გადავედი საცხოვრებლად, ჩემი პირველი მოთხრობა „უშუქობა“ სწორედ ბათუმის მონატრებამ დამაწერინა. ამ მოთხრობაში ორი ბათუმელი სტუდენტის ამბავია გადმოცემული, რომლებსაც შუქის ფულის გადახდა დაავიწყდათ და... ჩაუჭირეს. ისინი ცდილობენ, ბათუმის სული გამოიძახონ, სანთლით ფინჯანზე მიწერილი ასოებით, როგორც ეს 90-იან წლებში ხდებოდა ხოლმე. ბათუმი ჩემთვის ასოცირდება სიმშვიდესთან და ზღვის სუნთან, ასევე, ოჯახთან და ნათესავებთან, სკოლასთან. რაღაცნაირი, სახლში დაბრუნების ემოციები აქვს ბათუმს ჩემთვის.

- რა არის თქვენთვის ბედნიერება?

- პირველ რიგში, როდესაც საკვარელ ადამიანებს ვხედავ ჯანმრთელებს და ბედნიერს. მე რაიმეს მოვეუხერხებ ჩემს თავს, მომენტებში გავახედნიერებ კიდევ, მაგრამ ამისთვის საჭიროა სხვების უბედურებას არ ვხედავდე.

- რომელ წიგნში გადახედოდათ ცოტა ხნით საცხოვრებლად და რატომ?

- ფრენკ ბაუმის „ოზის საოცარ ჯაღიქარში“. მართალია, გვიან წავიკითხე, თუმცა, ამ პატარა ზღაპარმა ძალიან კარგი ემოციები დამიტოვა. იმიტომ გადავიხედე, რომ ძალიან მარტივი და კარგი სამყაროა უცნაური არსებებით, ცხოველებით, რომლებიც საუბრობენ, გენმარებინან... ბოროტებას ამატებენ უმარტივესად და აბა, სხვა რა უნდა გინდოდეს კაცს ცხოვრებისა?

- მკითხველის ნდობა რომ მოიპოვო, საჭიროა...

- იყო გულწრფელი. თუკი ეცდები, რომ მკითხველი მოატყუო, გაიპარანო, წერა ისე, როგორც არ შეიძლება, მის ნდობას ვერასოდეს მოიპოვებ. საერთოდ, არ უნდა იფიქრო წერის დროს იმაზე, რომ ამას წაიკითხავენ, არ უნდა გეკადვოს არავინ მხედველობაში ამ დროს და ექნება გულწრფელი. გულწრფელი ტექსტები კი მკითხველის ნდობას ნამდვილად დაიმსახურებს. მე ასე მგჯრთ.

- რომელი უნარის მუსიკას შეადარებდით საკუთარ თავს?

- ძალიან ხშირად მეცდებოდა გა-

წყოება და ხასიათი, ამიტომ, ალბათ, ყველა უნარის მუსიკასთან შემიძლია თავის შედარება. ჩემი „ფლეისტიკა“ ქაოსურია - ხან კლასიკური მუსიკა, ხან როკი და ხან კიდევ რაზი.

- ლიტერატურის როლი ადამიანების ცხოვრებაში...

- ლიტერატურა ადამიანებს გეუბნება, რომ მართლები არ ვართ, რომ შეგვიძლია დავმტკიცდეთ, შეცდომებიც დავუშვებ... ლიტერატურა გვიხარებს უდიდეს ცხოვრებისეულ გამოცდილებას და ამ ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, უბრალოდ, გვაძლევს საშუალებას, განვითარდეთ, მოვწყვეთ ყოველდღიურობას და ვიცხოვროთ სხვაგან, სხვა სამყაროში, სხვა ცხოვრებით...

- ნიჭი, რომელიც გსურთ რომ გქონდეთ?

- სიმღერის ნიჭი. კარგად მესრულეხულ კარგ მუსიკას რომ ვუსმენ, რაღაცნაირად მშურს ამ ადამიანების, რომ აქვთ ასეთი ხმა და ასეთი ემოციების გამოწვევა შეუძლიათ მსმენელში.

- როგორ წარმოგიდგენიათ „რიო-დე-ჟანეიროს ხელმწიფის“ მოგზაურობა რიო-დე-ჟანეიროსში თქვენთან ერთად?

- ჩემს მოთხრობაში რიო-დე-ჟანეიროს ხელმწიფე ქრისტეს ქანდაკებას ვეუბნები. ამიტომ, პირველ რიგში, ამ ქანდაკებასთან მივიდოდი და მის ფონზე ერთ კარგ სეულს გადავიღებდი ჩემს წიგნთან ერთად...

- წლების შემდეგ, მინდა ჩემზე თქვან...

- არ მაქვს ამბიცია, რომ წლებს შემდეგ ჩემზე რაიმე თქვან, მიჩვენია, საერთოდ არავის ვახსოვდები, ვიძრე უარყოფითად ვახსოვდები. თუკი მაინცდამაინც რაიმე უნდა ითქვას, ერთ-ერთი კარგი სიტყვა მიჩვენია, მაგალითად ასეთი: კარგად წერდა, ან - როგორც იურისტი, ბევრ ადამიანს დაეხმარა.

- ბათუმში როდის გაიმართება თქვენი წიგნის წარდგენა და აქვე გკითხვით: როდის გელოდით თქვენს ახალ წიგნს?

- 4 აგვისტოს ბათუმში, ერას მოედანზე, ჩემი წიგნის გაყიდვა მოეწყობა გამოცემილი „ინტელექტის“ პროგრამის „მოთხრობები წიგნების“ ფარგლებში. უშუალოდ პრეზენტაციაზე ღრუბრობით, სამწუხაროდ, არ მაქვს ინფორმაცია. რაც შეეხება ახალ წიგნს, რაღაცნაირად ვეზრე ვმუშავებ, ვწერ, თუმცა როდის მიეცემა ამას წიგნის სახე, არ ვიცი.

ფესტივალი „შამოდგომა - ღორჯოში“ ...

მე-7 პედაგოგთა

- ჰორიზონტს რომ გავხედო, კიდევ ერთხელ დავაწყობდი, რომ მართლაც დავტოვო თხემული და დალოცვილი ქვეყანა გვაქვს. ზეიმზე ოცამდე ტურისტები და გიდი წამოვიყვანეთ, რათა ხეობას, აქ შემონახულ ფოლკლორს, კულინარიას, ხელოსანების ნიმუშებს უკეთ გავცნოთ. უცხოელი და ადგილობრივი ვინტიორებს რეალური ინფორმაცია მიაწოდონ, - აღნიშნა არასამთავრობო ორგანიზაცია „მწვანე სექტორის“ მენეჯერმა ციკლა ქათამაძემ.

ხულოს მუნიციპალიტეტის თვითმმართველობის ხელმძღვანელებმა პირველად საპატრიო სტუმრები და მოზიარებნი მხატვრების ესმა, ბალტი ართმელაძეების, მამუკა კობერეძის ნახატების გამოვენაზე მიიწვიეს. თავიანთი ხელნაკეთობები, ნაქარგანაკობები, სამეურნეო და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ნივთები მოიტანეს ზეიმზე ნაიღ აბულებს, თეონა ბერიძემ, თემურ ართმელაძემ, მარინა აბაძემ. ხეობაში ისევ არიან ხელოსნები, რომლებიც ურემს, ხის ჭაბებს, კარაქის შესადღვებ „გარიებს“ ამზადებენ. მიხეილ გორგაძისა და სულიკო ბერიძის ნაკეთობებს ყველაზე მეტი დამთავალიერებელი ჰყავდა.

- კარგი გამოვენები დაგავალიერებ. ეს ჩვენი კულტურაა, რომელსაც დავიწყება არ უწერია. მართალია, დღეს ურემი იშვიათობაა, მაგრამ ღორჯომის ხეობაში მას ისევ იყენებენ სათიბებიდან მოსავლის გამოსატანად. მომხიბლა ხეობაში მცხოვრები ხელოსანი ქალბატონების ნამუშევრებმა. ბარაქა მათ მა-

რჯვენას, - თქვა აჭარის ტურიზმისა და კურორტების მართვის დეპარტამენტის თავმჯდომარე თინათინ ზოიძემ.

სახელდახელო სცენიდან მონაწილეებს ზეიმი მიულოცეს ხულოს მუნიციპალიტეტის მერმა ვახტანგ ბერიძემ, საკრებულოს თარგმომარ რენარ ბოლქვაძემ, აჭარის უმაღლესი საბჭოს მაჟორიტარმა დეპუტატმა ფრიდონ ფუტყარაძემ.

- დღეს სათავე დაედო ახალ ფესტივალს „შემოდგომა ღორჯოში“. ინიციატორთა ენთუზიაზმი, საზოგადოების თანადგომა, ზეიმზე დამსწრეთა როდენობა გვაძლევს იმის თქმის საფუძველს, რომ ამ წამოწყებას ღირსეული გავრძელება ექნება, - თქვა „აჭარასთან“ საუბარში ხულოს მერმა ვახტანგ ბერიძემ. ხულოს კულტურის ცენტრთან ღორჯომის, საციხ-

ურის, კულტურის სახლებთან არსებულმა ფოლკლორულმა და ქორეოგრაფიულმა ანსამბლებმა - „არგინთი“, „ღორჯოში“, „საციხური“, ხულოს სახელოვნებო სკოლის ანსამბლმა „ციციანთელა“ ადგილობრივი ფოლკლორული სიმღერები და ცეკვები შესრულეს. მოზიარებლებს ლექსით მიესალმა პოეტი მიხეილ მელაძე, მანვე ფესტივალს უსახსოვრა ორტომეული, რომელშიც მისი ლექსებია შეტანილი. სახალხო მითქმელებმა, პედაგოგებმა საკუთარი და ქართველი პოეტების ლექსები წაიკითხეს.

- წელს დაწესდა „საპატრიო ღორჯომის“ წოდება. პირველად ფესტივალზე ეს წოდებები მიენიჭათ ცნობილ მოსამართლე ნუგზარ მეღაძეს, პოეტ მიხეილ მელაძეს, ვეტერან პედაგოგებს მარგო მელაძეს, გიორ-

გი ბერიძეს, ღორჯომის მერეთის იმამ თამაზ გორგაძეს. მათ საპატრიო ღორჯომები ქობულეთის, ხელვაჩაურის, ქედის, შუახევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტების მერებმა ლევან ზოიძემ, ზაზა დიასამიძემ, როლანდ ბერიძემ, ომარ ტაკიძემ, ვახტანგ ბერიძემ გადასცეს.

ფესტივალის მონაწილეთა სახელით მადლობის ბარათები გადაეცა „ფესტივალს“ და „ღორჯომი გვეერთიანებს“ ხელმძღვანელებს. ბინენსმენმა გოჩა ირემაძემ და სხვებმა „საპატრიო ღორჯომელებს“ საჩუქრები გადასცეს.

ზეიმს სპორტული სანახაობაც არ აკლდა. ყველაზე მეტი გულშემოტივარი დოღს ჰყავდა. სხვადასხვა დისტანციაზე მურად გორგაძემ, თორნიკე თოდრაძემ, მალხაზ ძირკვაძემ და მურად ხარაბაძემ გაიმარჯვეს. ფრენბურთში სოფელ ტუნაძეების გუნდი იყო პირველი, ბაგირის გადაწვებაში კი სოფელ გორგაძეების გუნდი. მკლავჭიდიში, სიმძიმის აწევასა და გირის გადაღებაში ალექსანდრე შავაძემ, გიორგაძემ და თამაზ ჭელიძემ იმარჯვეს. 40-მდე ჭაბუკი მონაწილეობდა მარათონში. აქ მეკეციებიც მამული მიქელაძე იყო პირველი. გამარჯვებულ გუნდებს, მხედრებსა და სპორტსმენებს თასები, მედლები და ფასიანი საჩუქრები გადაეცათ.

- ისევ დავსწრები ასეთ ფესტივალს. ყველაფერი მაღალ დონეზე იყო ორგანიზებული. ვნახე და მოვისმინე ფოლკლორის უბადლო ნიმუშები, დაგავალიერე ხელოვნების და ხელოსანების ნამუშევრები, დავესწარი სპორტულ ასპარეზობებს, კმაყოფილი ვტოვებ ღორჯომს, - გვითხრა ქობულეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე დავით მჭედლიშვილმა.